

เข้าใจถิ่น เข้าใจเที่ยว

ตากร

เพื่อความเข้าใจ และการมีส่วนร่วม
ดูแลรักษาวัฒนธรรม ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

เข้าใจถิ่น เข้าใจเที่ยว ตาก

พิมพ์ครั้งแรก พ.ศ. ๒๕๔๓ จำนวน ๑๕,๐๐๐ เล่ม

ลิขสิทธิ์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สงวนลิขสิทธิ์การพิมพ์ซ้ำ และ/หรือออกเสียงส่วนใดส่วนหนึ่ง ของหนังสือเล่มนี้ ไม่ว่าจะด้วยสื่อใดๆ กระทำโดยปราศจากการยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรจากเจ้าของลิขสิทธิ์ได้

คณะกรรมการอำนวยการจัดพิมพ์หนังสือตามแผนงานเงินทุนเพื่อการท่องเที่ยวและส่งเสริมการดำเนินงาน ภายใต้โครงการลงทุนเพื่อสังคม (Social Investment Project : SIP)

นายภาวเดช พยัฆวิเชียร

ผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

นางจุฑามาศ ศิริวรรณ

รองผู้ว่าการฝ่ายบริหาร

นายพัชรพงศ์ อภิชาติพงศ์ดี

รองผู้ว่าการฝ่ายการตลาด

นายสันติชัย เอื้อจงประสิทธิ์

รองผู้ว่าการฝ่ายวางแผนและพัฒนา

นางสมณฑา นาคพรพรพ ผู้อำนวยการฝ่ายบริการการตลาด

นายทัศนะ วงศ์รัตน์ ผู้อำนวยการฝ่ายส่งเสริมการตลาด

นางสาวเพ็ญสุดา ไพอร่าม

ผู้อำนวยการฝ่ายบัญชีและงบประมาณ

นายเศรษฐพล จินดานนท์ ผู้อำนวยการกองบริหารสํานักงาน

นายพงศ์ธร เกษลําลี ผู้อำนวยการกองผลิตอุปกรณ์โฆษณา

ผู้อำนวยการโครงการ

นางจุฑามาศ ศิริวรรณ

รองผู้ว่าการฝ่ายบริหารการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

หน่วยงานประสานงานกลางและรับผิดชอบ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สำนักงานงบประมาณ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

สำนักบริหารหนี้สาธารณะ กรมการปกครอง กรมโยธาธิการ

กรมการพัฒนาชุมชน สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท

สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กรมป่าไม้ กรมศิลปากร

กรมประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

แหล่งเงินทุน

ธนาคารเพื่อความร่วมมือระหว่างประเทศแห่งประเทศไทย

จัดทำโดย

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ที่ปรึกษา

ดร. อิดา สาระยา

นพรัตน์ นาคสถิตย์

ข้อมูล/ถ่ายภาพ

สำนักพิมพ์สารคดี

ออกแบบ/ภาพประกอบและดำเนินการผลิต

บริษัท แพลน โมทีฟ จำกัด

สัญลักษณ์แนะนำกิจกรรม

พักแรม

วิธีชีวิต

เล่นน้ำ

จุดชมทิวทัศน์

เดินป่า

ล่องเรือ, ล่องแพ

ธรรมชาติ

นั่งช้าง

สารบัญ

รู้จักเมืองตาก

ภูมิประเทศ-ธรรมชาติ

๓-๕

จุดเปลี่ยนแห่งยุคสมัย

๖-๗

คนเมืองตาก

๖-๗

อาหารท้องถิ่น

๘-๙

เทศกาล-งานประเพณี

๘-๙

เที่ยวเมืองตาก

นมัสการพระบรมธาตุ รําลึกสี่มหาราช

๑๓-๑๗

ศาลหลักเมืองสี่มหาราช

และวัดสมเด็จพระนารายณ์

โบราณสถานวัดค้อยข่อยเขาแก้ว

วัดสี่ตลาราม วัดโพธาราม ตรอกบ้านจีน

วัดมณีบรรพตวรวิหาร รํานถนอครองเท้า

วัดโบสถ์มณีศรีบุญเรือง

ศาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

เจดีย์ยุทธหัตถี วัดพระบรมธาตุ

ล่องทะเลสาบแม่มิ่ง

๑๘-๑๙

ผาสามเงา เชื่อนภูมิพล ล่องทะเลสาบแม่มิ่ง

เดินป่าในเส้นทางเดินทัพพระเจ้าตาก

๒๐-๒๑

อุทยานแห่งชาติตากสินมหาราช

พิพิธภัณฑ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

อุทยานแห่งชาติลานสาง

สัมผัสเมืองชายแดนไทย-พม่า

๒๓-๒๕

ตลาดริมเมย วัดไทยวัฒนาราม

วัดพระธาตุหินกวดอยดินนี้

วัดชุมพลคีรี วัดมณีไพรสณฑ์

น้ำตกแม่ภาษา บ่อน้ำพุร้อนแม่ภาษา

วัดดอนแก้ว น้ำตกพาเจริญ

อลังการธรรมชาติ

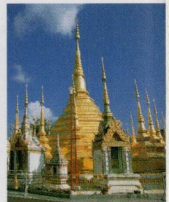
๒๓-๒๕

น้ำตกทีลอซู น้ำตกทีลอเล บ้านโบราณ

ถ้ำตะโคะบี คอยหัวหมด

หมู่บ้านปะละทะ หมู่บ้านเซปละ

หมู่บ้านพิงจิ

กรุงเทพ-ตาก
12.00-17.00น.
โทร. ๐๖-๖๒๖-๕๕
www.tak.go.th

ข้อมูลการเดินทาง ๓๐-๓๑

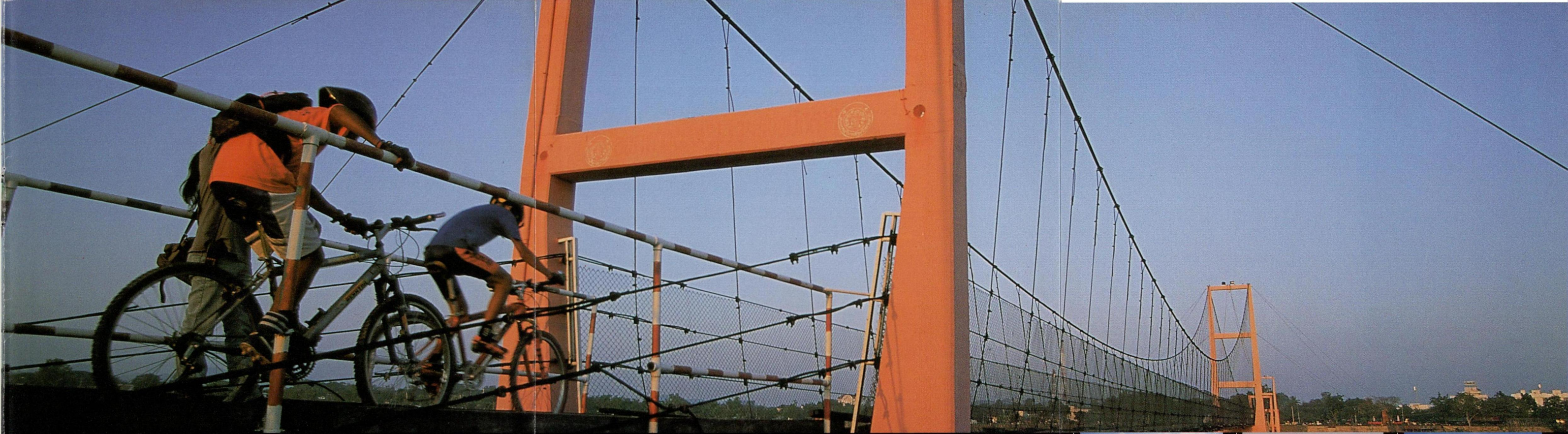
๑. ขาด ศาลา และพระมหาษัตริย์เป็นสถาบันที่เคารพของชาวไทย

๒. ช่วยใส่ใจสิ่งแวดล้อมและเคารพวิถีไทย

๓. ใช้บริการบริษัทนำเที่ยวที่มีใบอนุญาต ท่านจะได้บริการคุ้มครองตามกฎหมาย

๔. ข้อมูลรายละเอียดในเอกสารนี้ อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้

รู้จักเมืองตาก

ภูมิประเทศ-ธรรมชาติ

ตากตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของภาคเหนือ เป็นจังหวัดที่มีอาณาเขตกว้างใหญ่เป็นอันดับ ๒ รองจากเชียงใหม่ พื้นที่ส่วนใหญ่ประกอบด้วยเทือกเขาสลับซับซ้อนและป่าไม้อันอุดมสมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ ๗๐ ของพื้นที่ทั้งหมด มีเทือกเขาดนงชัยกลางที่ทอดตัวยาวลงมาจากจังหวัดเชียงใหม่ไปสุดที่เขตเชื่อมต่อกับอำเภอศรีสวัสดิ์และอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี แบ่งตากออกเป็นสองฝั่ง คือ ตากฝั่งตะวันออก ประกอบด้วย อำเภอเมืองตาก อำเภอบ้านตาก อำเภอสามเงา และกิ่งอำเภอวังเจ้า และตากฝั่งตะวันตก ประกอบด้วยอำเภอแม่สอด อำเภอแม่ระมาด อำเภอท่าสองยาง อำเภอพบพระ และอำเภออุ้มผาง

ตากฝั่งตะวันตกได้รับความชุ่มชื้นจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ส่วนด้านตะวันออกจะชื้นน้อยกว่าเนื่องจากอยู่ในเขตอับฝน ปัจจุบันด้านความสูงของทิวเขาและความชื้นส่งผลให้มีป่าไม้หลายประเภท ทั้งป่าดงดิบแล้ง ป่าดงดิบเขา ป่าสนเขา จนถึงป่าเต็งรัง ป่าเบญจพรรณซึ่งมีมากที่สุด มิได้ล็กเป็นไม้เด่น

ผืนป่าสำคัญที่สุดได้แก่ ผืนป่าในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอุ้มผางและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร เพราะเป็นส่วนหนึ่งของผืนป่าตะวันตก

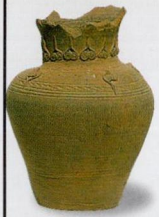
พื้นที่รวมกว่า ๑๑ ล้านไร่ นับเป็นผืนป่าต่อเนื่องที่กว้างใหญ่ที่สุดของประเทศ และเป็นแหล่งรวมความหลากหลายทางชีวภาพที่สำคัญ เนื่องจากเป็นป่ารอยต่อระหว่างเขตกระจายพันธุ์พืชและสัตว์จากอินเดียและพม่า กับทางอินโดจีนและมลายู

ผืนป่าอันอุดมสมบูรณ์เป็นต้นกำเนิดลำห้วยใหญ่น้อยไหลรวมกับแม่น้ำปิง และแม่น้ำวัง ลำห้วยด้านตะวันตกไหลรวมกับแม่น้ำเมย ซึ่งเป็นพรมแดนธรรมชาติไทย-พม่า นอกจากนี้ยังมีห้วยแม่กลองดี หรือ แม่น้ำ

แม่กลอง เป็นต้นกำเนิดแม่น้ำสายสำคัญที่หล่อเลี้ยงผู้คนในจังหวัดกาญจนบุรี ราชบุรีถึงสมุทรสงคราม ห้วยแม่กลองดีเป็นลำน้ำที่เขี้ยวกรากมีเกาะแก่งผุดขวางอยู่ตลอดลำน้ำ จึงเป็นที่ชื่นชอบของผู้รักการท่องเที่ยวเชิงผจญภัย

พ.ศ. ๓๐๕ พงศาวดารเมืองเหนือหลายเล่มกล่าวว่า ราว พ.ศ. ๓๐๕ คนไทยหลายกลุ่มอพยพถิ่นฐานจากลุ่มน้ำแยงซีเกียง มีพวกหนึ่งข้ามลำน้ำสาละวินเข้ามาตั้งถิ่นฐานในดาก และได้ตั้งตนเป็นกษัตริย์ปกครองตนเองสืบต่อกันมาจนถึงรัชสมัยของพระเจ้าลักคำ

ราว พ.ศ. ๕๖๐ ดากเป็นเมืองที่ยิ่งใหญ่ มีอาณาเขตขยายไปไกลจนจรดทะเลอันดามัน มีการติดต่อค้าขายกับอินเดียด้วย

พ.ศ. ๑๑๗๖ พระนางจามเทวีพระราชธิดาในกษัตริย์เมืองละโว้เสด็จทางชลมารคตามลุ่มน้ำปิงผ่านเมืองดากเพื่อไปปกครองแคว้นหริภุญไชยหรือลำพูนในปัจจุบัน ทรงพบร่องรอยกำแพงเก่าตามริมฝั่งแม่น้ำ จึงโปรดให้สร้างเมืองแห่งนี้ขึ้นเป็นบ้านเมืองใหม่เรียกกันว่า "บ้านดาก"

พ.ศ. ๑๗๔๐ หลังจากพ่อขุนรามคำแหง ชนช้างชนะขุนสามชนเจ้าเมืองฉอด ซึ่งยกทัพเข้ามารุกรานเมืองดาก พระองค์ได้ยกทัพผ่านดากเพื่อลงไปแหลมมลายู และทรงปราบเมืองใหญ่น้อยรวมเป็นอาณาจักรสุโขทัยเป็นผลให้มีการเปิดเส้นทางพาณิชย์ทางบก ไปยังเมืองมะตะมะของมอญ ซึ่งเป็นเมืองท่าผ่านสินค้าต่อไปยังอินเดีย เปอร์เซียและอาระเบีย โดยพ่อค้าไทย

มักขนเครื่องสังคโลกจากสุโขทัย ผ่านแม่สอดไปยังมะตะมะ ขณะเดียวกันก็นำสินค้าจากเมืองมอญ และประเทศทางตะวันตกกลับเข้ามา ล้วนมีฐานว่าเส้นทางที่ใช้สัญจรในเวลานั้นปัจจุบันอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติดงสาละวินและอุทยานแห่งชาติดงสาละวินมารวมกันที่พบ ได้แก่ ขวานหิน โขจาง และขาม ซึ่งทำขึ้นในสมัยสุโขทัย

พ.ศ. ๒๐๒๖ หลังจากสมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงประกาศอิสรภาพแล้ว สมเด็จพระมหาธรรมราชาธิราชทรงย้ายเมืองจากบ้านดาก ลงมาที่บ้านมะม่วงวังฝั่งตะวันตกของแม่น้ำปิงเพื่อตั้งรับกับทัพพม่า

พ.ศ. ๒๓๐๔ ดากพ่ายแพ้แก่พม่าและถูกเผาทำลายเสียสิ้น หลังจากนั้นดากกลายเป็นเมืองร้าง จนกระทั่งพ.ศ. ๒๓๐๓ หลังจากสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงกอบกู้บ้านเมืองได้สำเร็จ ทรงแต่งตั้งให้เจ้าเมืองเชียงใหม่มารองเมืองดากอีกเมืองหนึ่ง

พ.ศ. ๒๔๒๙ พม่าเสียเอกราชตกเป็นเมืองขึ้นของอังกฤษ การรบบพม่าระหว่างไทยกับพม่ายุติลง เริ่มมีการค้าขายกับพม่าและเมืองทางภาคเหนือ โดยอาศัยลำน้ำปิงเป็นเส้นทางคมนาคมสำคัญส่งผลให้ชุมชนขยายตัวใหญ่ขึ้น

อาหารท้องถิ่น

แคบหมู

ชาวตากดูจะนิยมแคบหมูเป็นพิเศษ อาหารแทบทุกชนิดมักมีแคบหมูเป็นส่วนประกอบทั้งจิ้มกินกับน้ำพริกหนุ่ม นำมาคลุกกับถั่วลิสงทอดเป็นแพกินกับใบเมี่ยง เรียกว่า เมี่ยงแคบหมู และบดเป็นชิ้นเล็กๆ โรยหน้ากล้วยเดี่ยวพร้อมกับกุ้งแห้งป่นที่นำมาจากพม่า

เมี่ยงคำเมืองตาก

ประกอบด้วยมะพร้าวขูด ถั่วลิสงคั่ว แคบหมู มะนาว หอมหัวแดง ข้าวตาก ชিং พริกขี้หนู ห่อด้วยใบชะพลูหรือข้าวเกรียบงาแล้วราดด้วยน้ำเต้าเจี้ยว น้ำเต้าเจี้ยวยังเป็นส่วนประกอบของอาหารอีกหลายชนิด

เนื่องจากตากมีพรมแดนติดต่อกับประเทศพม่า อาหารพื้นเมืองของพม่าทั้งของควา ของหวานจึงสามารถหาได้ง่าย โดยเฉพาะที่อำเภอแม่สอด ซึ่งเป็นด่านพรมแดนที่สำคัญแห่งหนึ่งของประเทศ ตัวอย่างเช่น

ข้าวกั้นจีน

เป็นข้าวสวยคลุกกับเลือดและเนื้อสับแล้วนำไปนึ่ง

ข้าวปุก

เป็นข้าวเหนียวผสมงาคั่ว จิ้มกินกับน้ำอ้อย

เส่งเผ่

เป็นขนมทำด้วยข้าวเหนียวและน้ำอ้อยราดด้วยหัวกะทิแล้วนำมาปิ้งจนเกรียม

ฮาละหว่า

เป็นขนมทำจากแป้งข้าวเจ้า น้ำตาลทราย กะทิ ใส่ในดาดกลมใหญ่ราดด้วยหัวกะทิ

คนเมืองตาก

คนในจังหวัดตากประกอบด้วยคนจากภาคกลางและคนล้านนา คนภาคกลางในเขตอำเภอฝั่งตะวันออกของทิวเขาถนนธงชัย เช่น อำเภอเมือง อำเภอบ้านดาก อำเภอสามเงา นั้นพูดภาษากลาง ส่วนคนในเขตอำเภอฝั่งตะวันตก เช่น อำเภอแม่สอด อำเภอกระเมียด อำเภอท่าสองยาง อำเภออุ้มผาง นั้นพูดคำเมือง แต่สำเนียงต่างไปจากชาวล้านนาในภาคเหนือตอนบน

บนผนังโบสถ์หรือวิหารตามวัดวาอารามเก่าๆ โดยเฉพาะในเขตอำเภอบ้านดาก ภาพจิตรกรรมวิถีชีวิต และการแต่งกายของชาวล้านนา แสดงให้เห็นว่าชาวล้านนาอพยพมาอาศัยอยู่ในจังหวัดตากเป็นเวลานานแล้ว

ในปัจจุบันนอกจากชาวไทยล้านนาและไทยภาคกลางแล้ว ดากยังมีผู้คนหลายเชื้อชาติหลากหลายพันธุ์มารวมอยู่ด้วยกัน ทั้งชาวพม่า ชาวไทใหญ่ ชาวไทยภูเขา ตลอดจนชาวจีนที่มาค้าขายตั้งแต่ครั้งอดีต

บนดอยต่างๆ ของดากยังเป็นที่อยู่อาศัยของชาวไทยภูเขาถึงหกเผ่า ได้แก่ กะเหรี่ยง ม้ง เมี่ยน อาข่า ลาหู่ และลีซู ชาวกะเหรี่ยงซึ่งมีจำนวนมากที่สุด ส่วนใหญ่อยู่ที่อำเภอท่าสองยาง

กะเหรี่ยง

มักตั้งบ้านเรือนอยู่ในหุบเขาตั้งแต่ระดับความสูง ๕๐๐ เมตร จากระดับน้ำทะเลดำรงชีพด้วยการทำเกษตรกรรมแบบหมุนเวียน โดยจะกลับมาทำที่เดิมทุกๆ ๕-๑๐ ปี เพื่อให้ดินฟื้นสภาพความอุดมสมบูรณ์พอจะทำเกษตรกรรมได้อีกครั้ง นอกจากนี้ยังปลูกฝ้ายเพื่อนำมาทอผ้าใช้กันเองในครัวเรือน ชาวกะเหรี่ยงยังนิยมเลี้ยงช้างไว้ใช้ขนสินค้าเพื่อนำไปค้าขายหรือนำไปรับจ้างขนแร่

ชกกลาไม่ต่างอำเภอหรือในพม่า ปัจจุบันช้างของชาวกะเหรี่ยงอุ้มผางยังทำหน้าที่ขนสัมภาระ ตลอดจนการพานักท่องเที่ยวชมป่า ดังนั้นใครมีช้างมากก็มักจะเป็นเศรษฐีทีเดียว

พิธีกรรม แต่ในปัจจุบันหลายหมู่บ้านได้รับอิทธิพลจากชาวพื้นราบ จึงหันมานับถือศาสนาพุทธและคริสต์มากขึ้น งานบุญประจำปีของชาวกะเหรี่ยงหลายงาน จึงมีลักษณะคล้ายกับชาวพื้นราบ

ลาหู่ (มูเซอ)

ทำเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก พิธีที่ปลูกไม้ข้าวและข้าวโพดเป็นส่วนใหญ่ และปลูกเตง พริก ถั่ว เพื่อบริโภค สัตว์เลี้ยงก็มี หมู ไก่ วัว ควาย และม้า ชาวลาหู่ยังนับถือผี โดยมีความเชื่อว่า ความสงบสุข ความทุกข์ยาก ความเจ็บไข้ ฯลฯ ล้วนเกิดจากการดลบันดาลของผีทั้งสิ้น ในปีหนึ่งลาหู่จึงมีพิธีกรรมมากมายเพื่อบูชาและขอบคุณผีที่บันดาลให้คนในหมู่บ้านอยู่กันอย่างร่มเย็นเป็นสุข

เทศกาล - งานประเพณี

ประเพณีลอยกระทงสาย เป็นประเพณีที่ชาวตากถือปฏิบัติกันมาช้านาน ปัจจุบันเป็นงานประจำปีที่มีชื่อเสียงของตาก เรียกอีกอย่างว่า "ประทีปพันดวง" หมายถึงการลอยกระทงนับพันกระทงการลอยกระทงสายจะใช้กะลามะพร้าวผ่าครึ่ง ใช้มะพร้าวแห้งชุบซีได้หรือน้ำมันเป็นไส้กระพริ เพราะให้แสงสว่างนานกว่า และไม่ดับง่าย พอคำก็นำกระพริไปเรียงไว้ในเรือจุดไฟแล้วปล่อยให้ลอยไปตามน้ำปิง โดยกระพริจะห่างให้เท่าๆ กัน แลดูเป็นแสงระยิบระยับโค้งไปตามลำน้ำ

วันที่จัดงาน วันเพ็ญเดือนสิบสอง สถานที่จัดงาน ริมฝั่งแม่น้ำปิง อำเภอเมืองตาก

ประเพณีก๋วยสลาก

หรือที่ชาวบ้านเรียกว่า "กินก๋วยสลาก หรือตานก๋วยสลาก" เป็นงานประเพณีถวายทาน โดยให้พระภิกษุจับสลากเครื่องไทยทานที่บรรจุอยู่ในชะลอมหรือถ้วยใบเล็กๆ ที่ประดับตกแต่งไว้อย่างสวยงาม โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่ออุทิศส่วนบุญให้แก่เทพยดาและบรรพบุรุษผู้ล่วงลับไปแล้วและอุทิศให้แก่ตนเองไว้ล่วงหน้า การที่พระสงฆ์ต้องจับสลากเพื่อรับเครื่องไทยทานนี้ นับว่าเพื่อให้พระหรือเณรทุกรูปมีโอกาสได้รับสิ่งของเท่ากัน

วันที่จัดงาน ภายในเดือนสิบ (เดือนสิบสองของชาวเหนือ) หรือก่อนออกพรรษาหนึ่งเดือน

ประเพณีขึ้นธาตุเดือนเก้า เป็นประเพณีที่สืบทอดมาเนิ่นนานหลายชั่วอายุคน เพื่อบูชาพระบรมสารีริกธาตุของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ประดิษฐานอยู่ที่วัดพระบรมธาตุ งานขึ้นธาตุเดือนเก้าจะเริ่มตั้งแต่วันที่ขึ้น ๑๔ ค่ำ เดือน ๙ ชาวบ้านจะนำต้นเงินและผ้าป่าที่ตกแต่งด้วยกระดาษสีและตุ๊กตาดองไฟ แห่แหนไปพร้อมกับบอกไฟ เวียนเทียนรอบองค์พระบรมธาตุ แล้วจึงนำไปถวายพระสงฆ์ กลางคืนจะมีมหรสพ ฟอรั้งเข้าวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๙ คนที่มาร่วมงานจะร่วมกันทำบุญตักบาตรและแข่งกันจุดบอกไฟ

วันที่จัดงาน วันขึ้น ๑๔ ถึง ๑๕ ค่ำ เดือน ๙ ของภาคเหนือ ซึ่งก็คือเดือนเจ็ดของภาคกลาง (ประมาณปลายเดือนพฤษภาคมถึงต้นเดือนมิถุนายน)

สถานที่จัดงาน วัดพระบรมธาตุ อำเภอเมืองตาก

ข้าวซอย

ของแม่สอดจะแตกต่างจากข้าวซอยทั่วไป ตรงที่ใช้เส้นหมี่เหลืองที่ชาวพม่าทำ โดยนำแป้งข้าวเจ้ามาผสมกับขมิ้น ให้ดูเหลืองนากิน

จะसान

เป็นวุ้นเส้นและมะละกอดิบหั่นฝอย เคล้ากับกระเทียมเจียว หอมเจียว แคบหมู แป้งแปม้ง น้ำตาล น้ำปลา และ มะนาว เป็นต้น

กะบองจ้อ

แปลว่าน้ำเต้าทอด เป็นของว่าง สำหรับรับประทานเล่น แต่เดิมมีแต่น้ำเต้าเท่านั้น ปัจจุบันมีการประยุกต์เอาผักหลายชนิดมาทำด้วย เช่น มะละกอดิบ ฟักทอง

งานตากสินมหาราชานุสรณ์ และงานกาชาด

เป็นงานประจำปีที่จัดขึ้นเพื่อบวงสรวง และเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ภายในงานมีการแสดงแสงสีเสียงเกี่ยวกับพระราชประวัติสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช วันที่จัดงาน วันที่ ๒๔ ธันวาคม - ๓ มกราคม ของทุกปี สถานที่จัดงาน บริเวณศาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

งานเทศกาลปีใหม่ของชาวลาคูดำ

จัดขึ้นเพื่อขับไล่ภูตผีร้ายและความชั่วทั้งปวงให้ออกไปจากหมู่บ้าน รวมทั้งเป็นการขอพรจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เพื่อความเป็นสิริมงคล มั่งมีศรีสุข และมีพืชผลอุดมสมบูรณ์ตลอดปี ในงานชาวลาคูดำ (มุขอคำ) จะจัดพิธี "กินวอ" ซึ่งจะมีการฆ่าหมูเลี้ยงผี ทุกวันงานกว่างานจะเลิกทุกคนจะสวมเสื้อผ้าชุดใหม่ มีการจุดประทัด ยิงปืนแก๊ป เป่าแคน และตีตุง เพื่อต้อนรับคนต่างถิ่น มีการพลัดกันเดินรำตลอดเวลาในวงเต้นรำที่เรียกกันว่า "จะคี"

วันที่จัดงาน ส่วนใหญ่จัดในเดือน มกราคม - กุมภาพันธ์ แต่ช่วงที่ม้งงานปีใหม่มากที่สุด คือ ช่วงเทศกาลตรุษจีน ส่วนระยะเวลาของงานจะขึ้นอยู่กับผลผลิตที่ได้ในปีที่แล้ว ถ้าผลผลิตดีก็จะจัดงานหลายวัน แต่ถ้าผลผลิตไม่ดีนัก ระยะเวลาของงานก็จะลดลงเหลือเพียงสามวัน

สถานที่จัดงาน จัดขึ้นบนดอยมุขเอ ที่อยู่ในความดูแลของศูนย์พัฒนาและส่งเสริมชาวเขา จังหวัดตาก

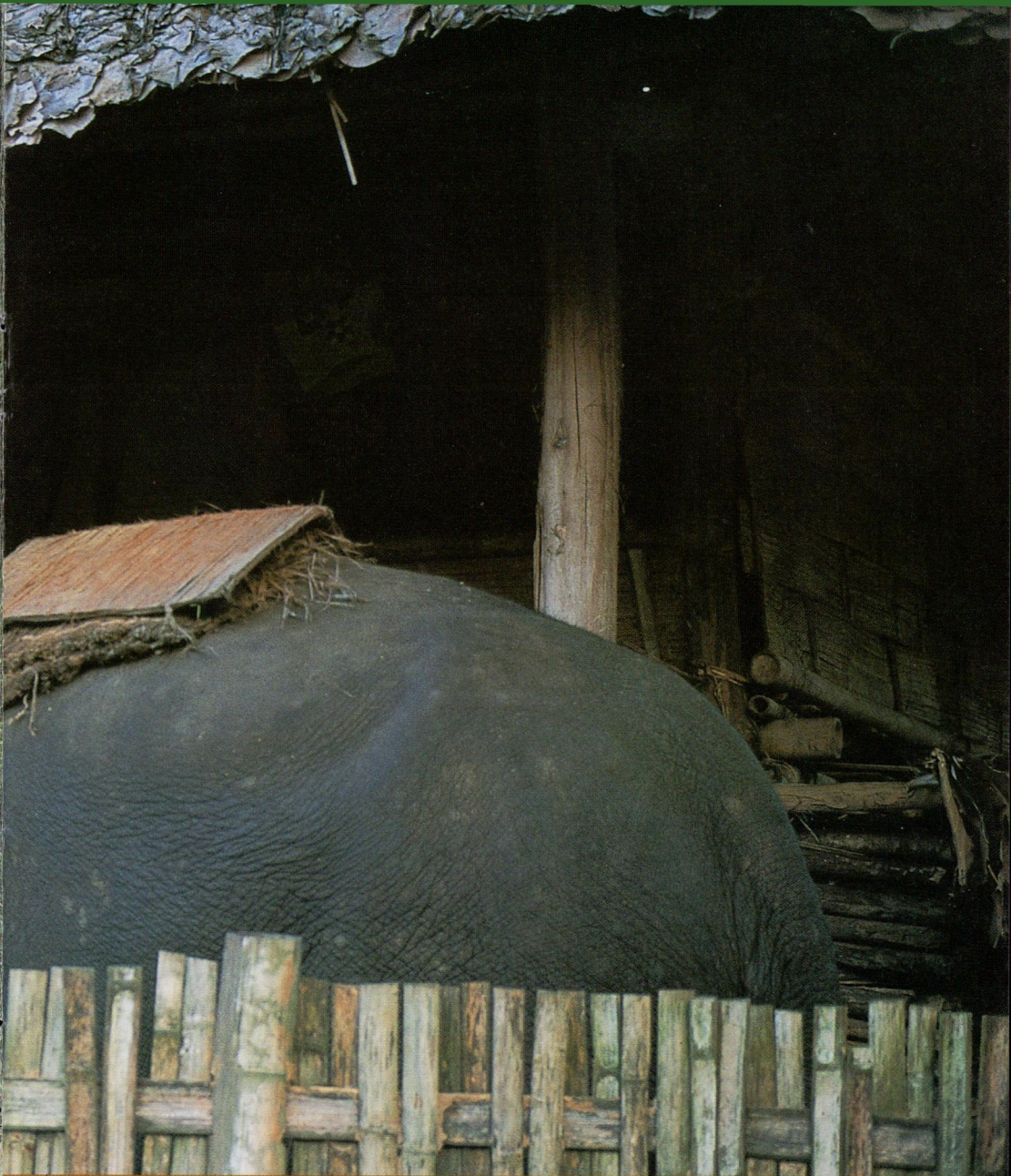

เที่ยว เมืองตาก

นมัสการพระบรมธาตุ
รำลึกสี่มหาราช
ศาลหลักเมืองสี่มหาราชและ
วัดสมเด็จพระนารายณ์
โบราณสถานวัดดอยข่อยเขาแก้ว
วัดสี่ตลาราม
วัดโพธาราม

ตรอกบ้านจีน วัดมณีบรรพตวรวิหาร
ร้านถ่อตรงเต้า
วัดโบสถ์มณีศรีบุญเรือง
ศาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
เจดีย์ยุทธหัตถี
วัดพระบรมธาตุ

ล่องทะเลสาบแม่ปิง

ผาสามเงา

เขื่อนภูมิพล ล่องทะเลสาบแม่ปิง

เดินป่าในเส้นทางเดินทัพ

พระเจ้าตาก

อุทยานแห่งชาติตากสินมหาราช

พิพิธภัณฑ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

อุทยานแห่งชาติลานสาง

สัมผัสเมืองชายแดนไทย-พม่า

ตลาดริมเมย วัดไทยวัดนาราม

วัดพระธาตุหินกัวยอดดินก่

วัดชุมพลคีรี วัดมณีไพรสณฑ์

น้ำตกแม่กาษา บ่อน้ำพุร้อนแม่กาษา

วัดดอนแก้ว น้ำตกพาเจริญ

อสังการธรรมชาติ

น้ำตกทีลอซู น้ำตกทีลอเล

บ้านโบราณ

ถ้ำตะโคะบี ดอยหัวมด

หมู่บ้านปะละทะ

หมู่บ้านเซปละ

หมู่บ้านทีโพจิ

นมัสการพระบรมธาตุ

รำลึกสิมหาราช

ศาลหลักเมืองสิมหาราช

และวัดสมเด็จพระนารายณ์ ๑

โบราณสถานวัดดอยข่อยเขาแก้ว ๒

วัดสีตลาราม ๓

วัดโพธาราม ๔

ตรอกบ้านจีน ๕

วัดเนียบรพตวรวิหาร ๖

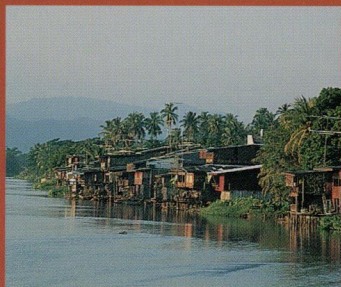
ร้านถอดรองเท้า ๗

วัดโบสถ์มณีศรีบุญเรือง ๘

ศาลสมเด็จพระเจ้าตากสินฯ ๙

สำนักงาน ททท. ๑๐

กว่าที่ตากจะเป็นเมืองที่ตั้งอยู่ทางฝั่งตะวันออกของแม่น้ำปิงดังทุกวันนี้ก็ต้องผ่านการย้ายเมืองมาหลายครั้ง นับตั้งแต่สมัยสุโขทัยที่เมืองตากตั้งอยู่ทางฝั่งตะวันตกของแม่น้ำปิงห่างจากที่ว่าการอำเภอบ้านตากไปทางทิศเหนือราว ๓ กิโลเมตร ตัวเมืองอยู่บนดอยเล็ก ๆ ห่างจากฝั่งแม่น้ำปิงเข้าไปประมาณ ๔๐๐ เมตร ดั้งหลักฐานซากแนวกำแพงดินที่ยังสังเกตได้ในทุกวันนี้ ในสมัยอยุธยาเมืองตากย้ายมาอยู่ที่บ้านป่ามะม่วงทางฝั่งตะวันตกของแม่น้ำปิงตรงข้ามกับที่ตั้งปัจจุบัน จนมาตั้งอยู่ทางฝั่งตะวันออกของแม่น้ำปิงในทุกวันนี้ ตากจึงมีร่องรอยของชุมชนเก่าแก่และประวัติศาสตร์ที่น่าเที่ยวชมมากมาย

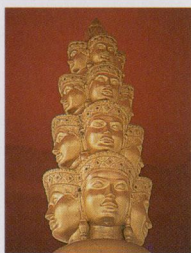

เมืองแห่งสิมหาราช

ตากเป็นเมืองหน้าด่านที่ต้องตั้งรับพม่าที่ยกทัพเข้ามาทำศึกสงครามกับไทย ตั้งแต่ครั้งอดีต เมื่อครั้งที่กรุงสุโขทัยยังเป็นราชธานี ตากเป็นเมืองที่พ่อขุนรามคำแหงมหาราช เสด็จมาขนช้างกับขุนสามชน เจ้าเมืองจอต ในปี พ.ศ. ๑๗๙๘ จนเมื่อกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ทรงยกทัพผ่านเมืองตาก

เป็นเมืองแรก หลังจากที่ได้รับประกาศอิสรภาพจากพม่า ในปี พ.ศ. ๒๑๒๗ และยังเสด็จมาอีกหลายครั้งเพื่อชุมนุมไพร่พลและวางแผนการสู้รบ ในปี พ.ศ. ๒๒๐๕ สมเด็จพระนารายณ์มหาราช ทรงใช้เมืองตากเป็นเมืองหน้าด่านสำหรับบัญชาการรบและเป็นฐานกำลังในการยกไปตีหัวเมืองฝ่ายเหนือและสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ทรงเคยปกครองเมืองตาก ในปี พ.ศ. ๒๓๐๔ ก่อนที่กรุงศรีอยุธยาจะแตก

๑ ศาลหลักเมืองสี่มหาราชและ วัดสมเด็จพระนารายณ์

ตากเป็นเมืองที่กษัตริย์ที่ได้รับการยกย่องว่าเป็น "มหาราช" เสด็จมาชุมนุมทัพถึงสี่พระองค์ คือ พ่อขุนรามคำแหงมหาราช สมเด็จพระนเรศวรมหาราช สมเด็จพระนารายณ์มหาราช และสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช จังหวัดตากจึงสร้างศาลหลักเมืองสี่มหาราชขึ้น เพื่อรำลึกถึงพระมหากษัตริย์คุณและเป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวจังหวัดตาก

ด้านหลังศาลมีซากพระอุโบสถที่ผูกพัทธสีมาสองชั้น เข้าใจว่าในอดีตเป็นวัดหลวง มีกำแพงแก้วรอบพระอุโบสถ กำแพงด้านในมีช่องเล็กๆ ทั้งสี่ด้านคล้ายกับช่องบรรจุพระที่ปที่พระนารายณ์ราชินิเวศน์ จังหวัดลพบุรี สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงสันนิษฐานว่าวัดนี้น่าจะเป็นวัดพระนารายณ์ที่สมเด็จพระนารายณ์มหาราชทรงสร้างเมื่อราว ปี พ.ศ. ๒๒๐๕ เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระองค์ที่ทรงตีเมืองเชียงใหม่ได้ นอกจากนี้ก็มีเจดีย์คู่เป็นฝีมือช่างสมัยอยุธยาเช่นกัน

๒ โบราณสถานวัดดอยข่อยเขาแก้ว เป็นที่ตั้งของโบราณสถานที่ชาวบ้านนิยมเรียกว่า "วัดพระเจ้าตากสิน" เนื่องจากปรากฏอยู่ในพระราชพงศาวดารว่า เมื่อครั้งสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชเสด็จขึ้นไปตีเมืองเชียงใหม่ครั้งที่ ๒ ในปี พ.ศ. ๒๓๑๗ เสด็จมาที่วัดดอยข่อยเขาแก้วนี้

ในบริเวณยังมีศาลเสด็จแม่แก้วและศาลเสด็จพ่อไธสงซึ่งตั้งขึ้นเพื่อบูชาพระราชมารดาและพระราชบิดาของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

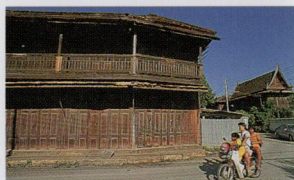
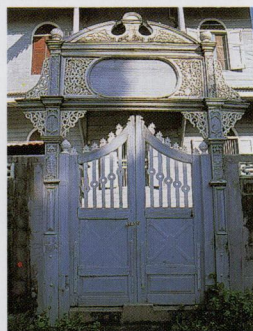
๓ วัดสีตลาราม

วัดสีตลารามหรือวัดน้ำหักเป็นศาสนสถานเก่าแก่แห่งหนึ่งของจังหวัดตาก วัดนี้มีพระอุโบสถและกุฏิพระที่สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๔ ในบริเวณวัดยังเป็นที่ตั้งของโรงเรียนถนอมวิทยาที่สร้างขึ้นเมื่อ ปี พ.ศ. ๒๔๗๔ เป็นอาคารไม้ทรงยุโรป ตามชายคาประดับประดาด้วยไม้ฉลุลวดลายสวยงาม อาคารหลังนี้เคยเป็นโรงเรียนสอนหนังสือแก่เด็กในชุมชนบริเวณนี้มาก่อน ปัจจุบันเลิกใช้งานแล้ว ชื่อ "สีตลาราม" ได้รับพระราชทานจาก พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว "สีตลา" มีความหมายว่าเย็น คาดว่าน่าจะตั้งขึ้นเพื่อเป็นเกียรติแก่ผู้สร้างวัด คือ หลวงจิตรจันทน์ควาณิช (บุญเย็น)

๔ วัดโพธาราม

สิ่งที่ตั้งเด่นเป็นที่สะดุดตา คือ พระอุโบสถที่สร้างขึ้นจากไม้สักทั้งหลัง มีประวัติว่าสร้างเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๕ พระอุโบสถ กว้าง ๑๐ เมตร ยาว ๑๖ เมตร

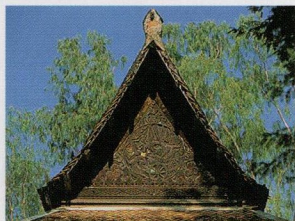

๕ ตรอกบ้านจีน

ควรจรถรไไว้ในวัดสีตลาราม เนื่องจากห้ามรถยนต์เข้าในอดีตที่ตรอกบ้านจีนเป็นทำน้ำติดแม่น้ำปิง และเป็นชุมทางค้าขายระหว่างหัวเมืองเหนือกับภาคกลาง นับเป็นชุมชนที่มั่งคั่งชุมชนหนึ่ง ต่อมาเมื่อมีการถมฝั่งแม่น้ำ บ้านเมืองเจริญขึ้นการคมนาคมทางบกสะดวกขึ้น การค้าขายทางน้ำก็ลดน้อยลง บ้านจีนจึงซบเซาลงไป จนกลายเป็นเพียงที่อยู่อาศัยของลูกหลานมาจนทุกวันนี้

ในชุมชน บ้านของหลวงบริรักษ์-ประชากรนับว่าใหญ่มาก ชาวบ้านจีนในเวลานั้นเรียกบ้านนี้ว่า "บ้านใหญ่" ขณะนี้ตกทอดมาสู่ลูกหลานในตระกูลโสภณดร สภาพในปัจจุบันก็ชำรุดทรุดโทรมไปตามกาลเวลา

๑ วัดเนินบรรพตวรวิหาร

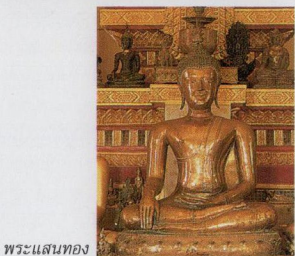
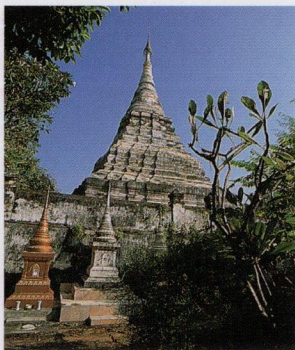
เป็นพระอารามหลวงประจำจังหวัดตาก สร้างขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๓๙๐ เดิมมีชื่อว่า "วัดเขาแก้ว" เนื่องจากพื้นที่ตั้งวัดมีลักษณะเป็นเนินเขาเตี้ยๆ ซึ่งลึกลงไปประกอบด้วยหินแก้วน้ำค้างหรือที่เรียกกันว่า เขียวหนุมาน

สิ่งที่น่าสนใจเป็นอย่างแรกก็คือ พระอุโบสถสร้างเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๖๕ โดยท่านเจ้าพ่อของตลาดในจังหวัดสุโขทัย พระอุโบสถเป็นที่ประดิษฐาน "พระแสนทอง" พระพุทธรูปขนาดหน้าตัก ๓๐ นิ้ว สร้างขึ้นในสมัยเชียงแสน พระแสนทองเป็นพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ประจำเมืองตาก ผู้ที่ต้องการสักการะพระแสนทองจะมาในวันพระ เนื่องจากอุโบสถจะเปิดเฉพาะวันพระ ทางด้านซ้ายของอุโบสถมีเรือนไทยไม้สัก ช่างในเป็นที่ประดิษฐานพระหินอ่อนที่แกะสลักตามศิลปะพม่าอย่างสวยงาม

หลังวัดยังมีหอพระไตรปิฎกกลางน้ำ ซึ่งสร้างด้วยไม้ทั้งหลังโดยช่างสมัยอยุธยา แต่อยู่ในสภาพที่ชำรุดทรุดโทรมมาก คงเหลือแต่ลวดลายพระอาทิตย์จักรกลบนหน้าบันซึ่งเป็นไม้แกะสลักเท่านั้นที่ยังอยู่ในสภาพสมบูรณ์ และกรมศิลปากรขึ้นทะเบียนอนุรักษ์ไว้แล้ว

๒ ร้านถอดรองเท้า

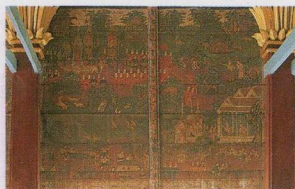
เป็นร้านอาหารไม่มีป้ายชื่อ เดินมาเหนียมน้ำแฉะคิมน้ำเย็นๆ หรือจะรับประทานอาหารร้านนี้ช่ายก้วยเดียวไทยและอาหารตามสั่ง อาหารที่ไม่น่าพลาด คือ ก้วยเตี่ยวต้มยำ

พระแสนทอง

พระหินอ่อน

๓ วัดโบสถ์มณีศรีบุญเรือง

เดิมที่วัดนี้มีอยู่สองวัดติดกันคือ วัดโบสถ์มณีราษฎร์ และวัดศรีบุญเรือง ในปี พ.ศ. ๒๔๙๗ ได้รวมเป็นวัดเดียวดังในปัจจุบัน

วัดโบสถ์มณีศรีบุญเรือง สร้างขึ้นมาตั้งแต่ประมาณปี พ.ศ. ๒๔๐๒ เดิมวิหารเป็นไม้สักทั้งหลัง ภายในวิหารมีภาพจิตรกรรมฝาผนังที่เขียนขึ้นบนไม้กระดานข้างละแปดภาพ บนผนังปูนข้างพระประธานสองภาพ และด้านหลังพระประธานหนึ่งภาพ ภาพทั้งหมดเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับพุทธประวัติ

ถัดจากวิหารจะพบกับเจดีย์ที่แปลกองค์หนึ่ง เพราะองค์เจดีย์เป็นทรงมอญ แต่มีวิหารแบบไทย ภายในวิหารหลังนี้ประดิษฐานหลวงพ่พุทธมณฑล ซึ่งเป็นพระพุทธรูปเนื้อสัมฤทธิ์สมัยสุโขทัยที่มีพุทธลักษณะสวยงามมาก คาดว่าสร้างขึ้นราวต้นพุทธศตวรรษที่ ๑๙

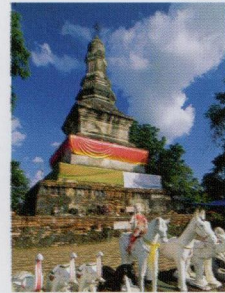
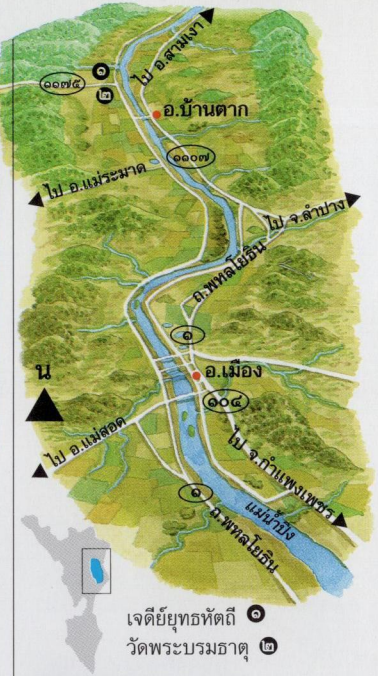

๕ ศาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช เป็นที่ประดิษฐานพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ขนาดใหญ่กว่าพระองค์จริงเล็กน้อย ในพระอิริยาบถประทับบนพระราชอาสน์ ทรงชุดออกศึก มีพระแสงดาบพาดอยู่ที่พระเพลา เดิมทีศาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชนี้เป็นศาลเล็กๆ ตั้งอยู่บนวัดคอย้อยเขาแก้วทางฝั่งตะวันตกของแม่น้ำปิง ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๙๐ ชาวเมืองตากเห็นว่าศาลเก่ามีความชำรุดทรุดโทรม ไม่สมพระเกียรติของ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช จึงได้ร่วมกันสร้างศาลขึ้นใหม่ โดยย้ายศาลมาอยู่ทางฝั่งตะวันออกของแม่น้ำปิง ตั้งในปัจจุบัน ลักษณะเป็นศาลจตุรมุข หน้าศาลแขวนโคมจีนสีแดง ส่วนด้านหลังมีรูปปั้นช้างศึก ม้าศึก ที่มีคนนำมาถวาย ม้าศึกบางตัวข้างป็นได้สวยงามมาก บางตัวมีอานจริงๆ บนหลังด้วย ทุกปีระหว่างวันที่ ๒๔ ธันวาคม ถึง ๓ มกราคม ของปีถัดไป จะมีการจัดงานสมโภชศาลขึ้น ภายในงานจะมีการบวงสรวง การแสดงแสงสีเสียงมหรสพ และการออกร้านกาชาด

๖ เจดีย์ยุทธหัตถี

อยู่เยื้องกับวัดพระบรมธาตุไปทางทิศเหนือประมาณ ๒๐๐ เมตร เป็นโบราณสถานที่มีความสูงกว่า ๗๐๐ ปี ไม่ทราบแน่ชัดว่าผู้ใดสร้าง องค์เจดีย์เป็นทรงดอกบัว ซึ่งเป็นศิลปะแบบสุโขทัย ก่ออิฐถือปูน เป็นรูปสี่เหลี่ยมย่อมุม สูงขึ้นไป ๑๖ เมตร ฐานเจดีย์กว้าง ๑๒ เมตร เหนือเรือนธาตุเป็นล่ำสี่เหลี่ยมย่อมุมตลอดไปจนถึงยอดเจดีย์ที่เป็นทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ บนยอดสุดมีฉัตรฐานพุ่มมีลายปูนปั้นเป็นรูปหน้าสิงห์ หน้าสิงห์ทางด้านเหนือจะสมบูรณ์ที่สุด ในบริเวณมีร้านค้าเครื่องดื่ม ดอกไม้ รูปเทียนและของแถมที่ทำด้วยไม้ เช่น มาดาบ หอก เป็นต้น เนื่องจากมีผู้นิยมมาบนบานศาลกล่าวกันเป็นประจำ

๒ วัดพระบรมธาตุ

เป็นวัดเก่าแก่ สร้างขึ้นเมื่อประมาณ พุทธศตวรรษที่ ๑๔ ชาวบ้านเรียกว่า วัดพระเจ้าทันใจ เนื่องจากเป็นที่ประดิษฐานของพระเจ้าทันใจซึ่งเป็นพระพุทธรูปปางสมาธิ และมีตำนานว่าสร้างเสร็จภายในหนึ่งวัน พระเจ้าทันใจนี้รำลึกกันว่าศักดิ์สิทธิ์นักจริงๆ แล้วพระเจ้าทันใจมีอยู่อีกหลายวัด แต่ที่เป็นที่นับถือมากที่สุดก็ต้องที่วัดพระบรมธาตุ

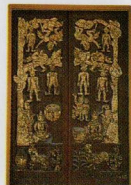
พระครูพิทักษ์บรมธาตุ (ทองอยู่) เจ้าอาวาสวัดพระบรมธาตุ ได้จดจำเอารูปทรงของเจดีย์เขเวดากองมาสร้างครอบเจดีย์องค์เก่าซึ่งมีรูปทรงสมัยสุโขทัยไว้ และยังสร้างพระบรมธาตุองค์เล็ก ๆ ๑๖ องค์ และเจดีย์ใส่พระพุทธรูปอีก ๑๖ องค์ และโขงจุดไฟเทียนอีก ๖ โขง ไว้รายรอบเจดีย์องค์ใหญ่ด้วย

ด้านซ้ายมือของเจดีย์จะเป็นทางเข้าวิหารเก่าครั้งดึกครั้งไม่และเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปปูนปั้นปิดทองปางมารวิชัยภายในวิหารยังมีมรรมาสน์เก่าเป็นไม้แกะสลักอย่างวิจิตรงดงามทางซ้ายของเจดีย์เป็นพระอุโบสถครั้งดึกครั้งไม่ มีประตูไม้แกะสลักรูปป่าหิมพานต์ หน้าบันและจั่วเป็นไม้แกะสลักไว้อย่างวิจิตร หน้าบันที่สวยงามจะอยู่ทางด้านหลังของพระอุโบสถ บานหน้าต่างเป็นภาพพระพุทธรูปประวัติใช้ไม้แกะสลักปิดทองสวยงามมากเช่นกัน วัดพระบรมธาตุเป็นวัดที่อาภักดิ์ได้ว่าสวยงามที่สุดในจังหวัดตากและเป็นวัดที่ชาวอำเภอ บ้านตากและอำเภอใกล้เคียงให้ความนับถืออย่างมาก ช่วงเทศกาล สงกรานต์จะมี

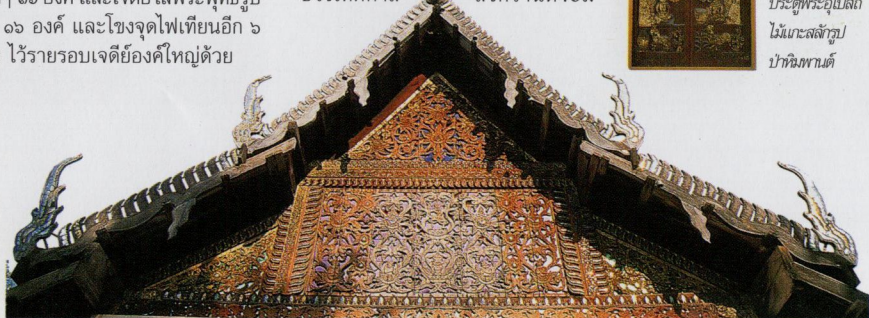
ชาวบ้านจำนวนมากนำดอกไม้ธูปเทียนมาบูชา นอกจากนี้มีงานสำคัญอีกงานหนึ่งคือ ประเพณีขึ้นธาตุเดือนเก้า

ประตูพระอุโบสถ
ไม้แกะสลักภาพ
พุทธประวัติ

ประตูพระอุโบสถ
ไม้แกะสลักรูป
ป่าหิมพานต์

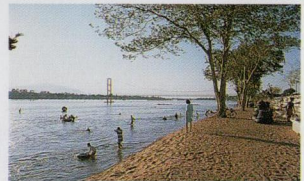

ล่องทะเลสาบแม่ปิง

- ผาสามเงา ๑
- เขื่อนภูมิพล ๒
- ล่องทะเลสาบแม่ปิง ๓

เขาคันเบ็ด

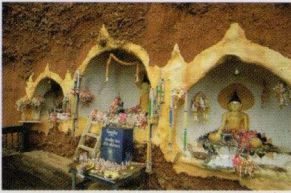

แม่ปิงบริเวณอำเภอเมืองตาก

แม่น้ำปิง แม่น้ำสายสำคัญอันเป็นต้นน้ำสายหนึ่งของแม่น้ำเจ้าพระยา
ที่หล่อเลี้ยงสรรพชีวิตในลุ่มน้ำภาคกลางแห่งนี้ ในอดีตเป็นเส้นทางสายหลัก
สำหรับผู้คนในภาคกลางที่จะไปยังอาณาจักรล้านนา พระนางจามเทวี ทรงเคยใช้
แม่น้ำปิงสายนี้ในการเสด็จไปครองแคว้นหริภุชชัยหรือลำพูนในปัจจุบัน

๑ ผาสามเงา

ตั้งอยู่บริเวณริมแม่น้ำปิง ก่อนถึงเขื่อนภูมิพล เชื่อกันว่าพระนางจามเทวีเป็นผู้สร้างพุทธสถานไว้ที่ผาสามเงา เพื่อให้คนสักการะบูชา เป็นช่องเจาะลึกเข้าไปในหน้าผาใหญ่เรียงกันสามช่อง แต่ละช่องเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปปิดทองช่องละหนึ่งองค์

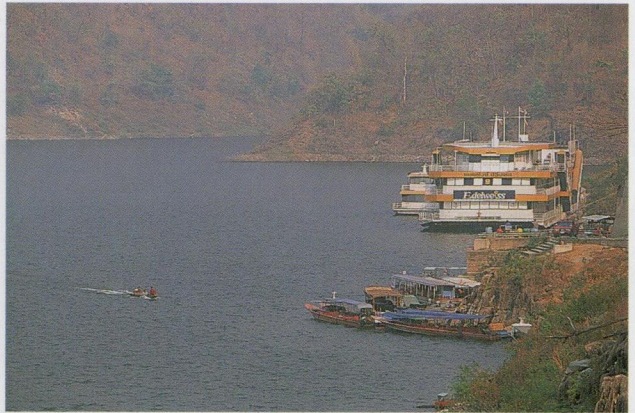

๒ เขื่อนภูมิพล

เขื่อนภูมิพลเป็นเขื่อนที่มีความสูงที่สุดในประเทศไทยและเอเชียอาคเนย์และมีความสูงเป็นอันดับ ๘ ของโลกสร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๕ โดยใช้ชื่อว่า “เขื่อนยันฮี” สร้างกันแม่น้ำปิงเป็นเขื่อนอเนกประสงค์แห่งแรกในประเทศไทย

เขื่อนภูมิพลเป็นสถานที่ที่ไม่น่าพักผ่อนหย่อนใจแห่งหนึ่งที่นิยมไปกันมากที่สุดก็เห็นจะเป็นสันเขื่อน เนื่องจากจะได้เห็นทิวทัศน์ของทะเลสาบแม่มิ่งเสร็จแล้วอาจจะแวะเดินเล่นในสวนน้ำพระทัย ซึ่งอยู่บนเส้นทางเข้าเขื่อนภูมิพล ด้านซ้ายมือถัดจากที่ทำการเขื่อนฯ มาไม่กี่กิโลเมตร นอกจากนี้ยังมีเส้นทางเดินเท้าศึกษาธรรมชาติ ๒ เส้นทางน้ำปิงเหนืออ่างเก็บน้ำเขื่อนภูมิพลในเขตป่าสงวนแห่งชาติแม่ตั้นอีกด้วย

ติดต่อจองบ้านพักล่วงหน้าที่สำนักงานกลาง การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย อ่างทองกววย จังหวัดนนทบุรี โทร. (๐๒) ๔๓๖-๓๐๗๙ หรือที่บ้านพักรับรองเขื่อนภูมิพล อ่างผาสามเงา จังหวัดตาก โทร. (๐๕๕) ๕๕๙๐๙๓-๓ ต่อ ๒๕๐๐-๑ และ ๕๕๙๕๐๙

๓ ล่องทะเลสาบแม่มิ่ง

การสร้างเขื่อนภูมิพลทำให้ลำน้ำเหนือเขื่อนกลายเป็นอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ที่เรียกกันว่าทะเลสาบแม่มิ่ง มีความยาวไปตามลำน้ำปิงไปจนถึงอำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ รวมระยะทาง ๒๐๔ กิโลเมตร จุดประสงค์หลักของทะเลสาบแห่งนี้คือใช้เป็นแหล่งกักเก็บน้ำสำหรับใช้ผลิตไฟฟ้าและการชลประทาน และเป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำจืด แต่ผลประโยชน์ที่ได้ที่สำคัญคือใช้เป็นสถานที่สำหรับการล่องเรือสำราญและแพที่มีเรือลากจูงจากหน้าเขื่อนภูมิพลเพื่อชมทิวทัศน์ของทะเลสาบอันเงียบสงบและป่าเขตรธรรมชาติ ถ้าเป็นช่วงฤดูหนาวหมอกที่ปกคลุมเหนือผิวน้ำ จะช่วยเสริมบรรยากาศให้น่ารื่นรมย์มากขึ้น

ในอีกแง่หนึ่งการล่องทะเลสาบแม่มิ่งเปรียบเป็นการเดินทางย้อนตำนานการเดินทางของพระนางจามเทวี ผ่านผาอาบนางซึ่งอยู่ในอ่าง ๓ เป็นหน้าผาสูงชัน มีตำนานว่า เมื่อพระนางจามเทวีเดินทางมาถึงบริเวณนี้ พระนางปรารถนาจะลงน้ำชำระสระพระเกษรา จึงอธิษฐานขอน้ำจากเทพยดา พอสิ้นคำอธิษฐานก็ปรากฏ

น้ำไหลหลั่งลงมาจากหน้าผาจึงได้ชื่อว่าผาอาบนาง

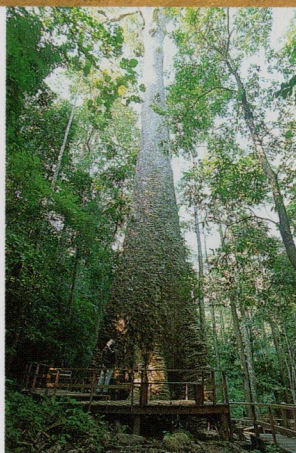
จากหน้าเขื่อนสามารถเดินเรือหรือล่องแพขึ้นไปผ่านอ่างเก็บน้ำกว้างใหญ่สลับกับช่องน้ำแคบ ช่วงที่เป็นอ่างน้ำใหญ่มีสี่บริเวณ นับจากเหนือเขื่อนขึ้นไป คือ อ่าง ๐ อ่าง ๑ อ่าง ๒ อ่าง ๓ และอ่างสุดท้ายคือ อ่างคดยอเต่า ในเขตอำเภอคดยอเต่า จังหวัดเชียงใหม่ ระยะทางทั้งสิ้น ๑๔๐ กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ ๑ วันเต็ม แต่ถ้าปีได้นำในอ่างมีน้อยก็อาจไปไม่ถึงคดยอเต่า

สำหรับสถานที่ที่นิยมแวะชมและมองเห็นจากในทะเลสาบตามอ่างต่างๆ ได้แก่ พระพุทธรูปคดยอเขาหนาม เกาะวาลเลนไทน์หรือเกาะคดยอลาน คดยอพ้อหลวง เขาคันเบ็ด เขาพระพุทธรูปท่าเข้าหรือท่าฮั่ว ผาอาบนาง พระธาตุแก่งสร้อย ถ้าข้างร่อง น้ำตกฟ้าปิลินและน้ำตกแก่งสร้อย

บ้านมุเซอ ใกล้กับศูนย์สงเคราะห์ชาวเขา

๐ อุทยานแห่งชาติดากสินมหาราช เดิมมีชื่อว่าอุทยานแห่งชาติต้นกระบากใหญ่ โดยได้ชื่อมาจากต้นกระบากที่มีขนาดวัดโดยรอบ ๑๖.๖๐ เมตร ขนาด ๑๒ คนโอบ และสูงประมาณ ๖๐ เมตร อายุกว่าพันปี นับเป็นต้นกระบากที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ชาวบ้านเชื่อว่าต้นกระบากต้นนี้มีรุกขเทวดาศูนย์อยู่ จึงนิยมเรียกกันอีกอย่างว่า “กระบากศักดิ์สิทธิ์” หรือ “ต้นกระบากพันปี”

อุทยานแห่งชาติดากสินมหาราช มีเนื้อที่ทั้งสิ้น ๒๖๔.๔ ตารางกิโลเมตร

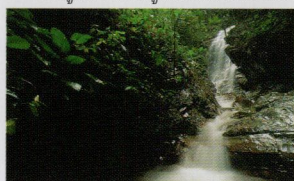

หรือ ๑๖๕.๒๕๐ ไร่ สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาสลับซับซ้อนก่อให้เกิดทัศนียภาพที่สวยงาม เป็นแหล่งต้นน้ำของลำน้ำแม่ละเมาและแม่น้ำปิงตอนล่าง พื้นที่ป่าส่วนใหญ่เป็นป่าดงดิบเขา ป่าดงดิบแล้ง ป่าเบญจพรรณ และป่าเต็งรัง สภาพภูมิอากาศเย็นสบายตลอดปี มีฝนตกชุกในช่วงเดือนสิงหาคม-ตุลาคม

นอกจากนี้ผืนป่าแห่งนี้เคยเป็นเส้นทางเดินทัพของทั้งไทยและพม่าเช่น เมื่อปี พ.ศ. ๒๓๐๕ พระเจ้าอลองพญาของพม่าทรงประชวรและสิ้นพระชนม์ในป่าแห่งนี้ขณะยกทัพเดินทางกลับจากกรุงศรีอยุธยา

ทั้งทำการอุทยานฯ ตั้งอยู่บนสันเขาเป็นจุดสูงสุดของเส้นทางสาย ๑๐๕ อีกทั้งยังมีจุดชมทิวทัศน์ซึ่งเห็นได้ทั้งพระอาทิตย์ขึ้นและตก สวยงามหลายแห่ง

เส้นทางศึกษาธรรมชาติ ๑๑ จุด ระยะทางประมาณ ๒.๕ กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ ๒ ชั่วโมง ก่อน

เดินทางควรขอเอกสารแนะนำเส้นทางศึกษาธรรมชาติจากเจ้าหน้าที่ก่อน

สิ่งน่าสนใจคือสะพานหินธรรมชาติ เบื้องล่างมีลำธารไหลผ่านจึงคล้ายกับเป็นสะพาน ด้ดอกไปประมาณ ๕๐ เมตร จะมีถ้ำอยู่ ภายในมีหินงอกหินย้อยสวยงาม สนใจจะไปเที่ยวชมควรติดต่อเจ้าหน้าที่นำทาง

นอกจากนี้ยังมีน้ำตกอีกหลายแห่งที่ตั้งอยู่กลางป่าลึก เช่น น้ำตกแม่ยี่ป่าหรือแม่ยี่มา น้ำตกผาขาวผาแดง การเดินทางยังไม่สะดวกนัก หากต้องการไปเที่ยวต้องติดต่อเจ้าหน้าที่นำทาง

ติดต่อจองที่พักได้ที่กรมป่าไม้ โทร.

(๐๒) ๕๗๙-๕๗๓๔, ๕๗๙-๗๒๒๓ หรือที่อุทยานฯ โดยตรง โทร. (๐๕๔) ๕๐๐๔๒๙ ทางอุทยานฯ มีบ้านพักไว้บริการ ๕ หลังและสถานที่กางเต็นท์ ในช่วงฤดูหนาว ดอกบัวตองจะพอกันบานสะพรั่งบริเวณนี้

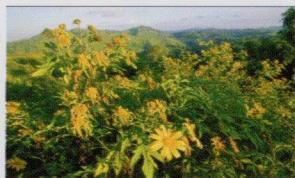

เดินป่า

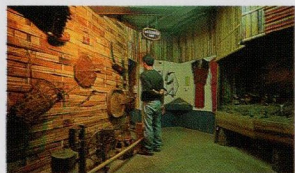
ในเส้นทางเดินทัพพระเจ้าตาก

ถนนสาย ๑๐๕ สุอ้าเภอแม่สอด ในอดีตเป็นเส้นทางเดินทัพ ซึ่งต้องผ่านป่ารกชัฏ ปัจจุบันป่าผืนนี้อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติลานสาง และอุทยานแห่งชาติตากสินมหาราช เป็นต้นน้ำลำธารของลำน้ำเล็กๆ หลายสายที่ไหลสู่ลำน้ำเมปิง ร่ายล้อมไปด้วยชาวไทยภูเขา ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวลahu และมัง

ทุ่งบัวตอง

๑ พิพิธภัณฑ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ตั้งอยู่ริมทางหลวงหมายเลข ๑๐๕ ในบริเวณโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ตาก เป็นที่รวบรวมศิลปวัฒนธรรมของชาวไทยภูเขาทุกเผ่า ได้แก่ ม้ง ลีซู ลาหู่ เมี่ยน กะเหรี่ยง และอาข่า มีการจัดแสดงนิทรรศการอยู่ภายในอาคารพิพิธภัณฑ์ ซึ่งนักเรียนโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ตาก นำเอาของใช้ที่ใช้นั้อยู่ในชีวิตประจำวัน มาจัดแสดง เพื่อให้เห็นถึงเอกลักษณ์วิถีชีวิต ลักษณะบ้านเรือน เครื่องใช้เครื่องแต่งกายและประเพณีของชาวไทยภูเขาแต่ละเผ่า

๒ อุทยานแห่งชาติลานสาง

ได้รับการตั้งชื่อขึ้นจากบ้านลานสาง มีตำนานโบราณเล่าสืบกันมาว่า เมื่อครั้งที่พระเจ้าตากสินทรงยกทัพไปตีหัวเมืองเชียงใหม่ครั้งที่ ๒ นั้น ทรงมาพักทัพที่บ้านระแหง แขวงเมืองตาก ทหารพม่าไล่ติดตามชาวมอญที่หนีมา สวามีภักดีพระเจ้าตาก พระองค์ทรงออกขับไล่ แล้วพลัดหลงกับกองทัพจนรุ่งสางเกิดมีแสงสว่างพวยพุ่งสู่ท้องฟ้า พร้อมทั้งมีเสียงฆ้องกลองลั่นขึ้นกลางป่า เมื่อทหารที่ออกติดตามพากันไปยังจุดดังกล่าวก็พบสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชประทับบนหลังม้าพระที่นั่งอยู่กลางลานหินและมีแสงสว่างเปล่งออกมาจากพระวรกาย มีทหารพม่าคุกเข่าหมอบถวายอาวูยยอมสยบอยู่โดยรอบบริเวณนั้นจึงได้ชื่อเรียกว่า “ลานสาง” และบริเวณลานหินซึ่งก็คือ บริเวณน้ำตกลานเลี้ยวม้านั้นก็ยังคงปรากฏรอยเกือกม้าของพระองค์อยู่จนถึงทุกวันนี้

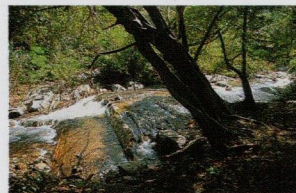
อุทยานแห่งชาติลานสางมีพื้นที่ประมาณ ๑๐๔ ตารางกิโลเมตร หรือ ๖๕,๐๐๐ ไร่ สภาพภูมิประเทศทั่วไปเป็นภูเขาสลับซับซ้อนติดต่อกันเกือบตลอดพื้นที่ มีลำธารไหลผ่านหลายสาย เช่น

- อุทยานแห่งชาติตากสินมหาราช ๑
- พิพิธภัณฑ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ๒
- อุทยานแห่งชาติลานสาง ๓

ลำห้วยลานสาง ห้วยท่าแลย คลองห้วยทราย ห้วยอุยยอม สภาพป่ามีทั้งป่าดิบแล้ง ป่าสนเขา ป่าดิบเขา ป่าเต็งรังและป่าเบญจพรรณสลับไปตามภูมิประเทศ อุทยานแห่งชาติลานสางมีน้ำตกที่สวยงามไม่แพ้ที่อื่นๆ คือ น้ำตกผาลาด น้ำตกลานเลี้ยวม้า น้ำตกลานสาง น้ำตกผาผึ้ง น้ำตกผาเท และน้ำตกผาน้อย น้ำตกที่นักท่องเที่ยวนิยมไปเล่นน้ำมากที่สุดคือ น้ำตกลานสาง น้ำตกผาผึ้งและน้ำตกลานเลี้ยวม้า สำหรับน้ำตกผาเท น้ำตกผาน้อยและน้ำตกผาเจียนัน้อยอยู่ไกลและไปเที่ยวได้ลำบาก บางช่วงทางปิด

ติดต่อจองบ้านพักหรือสถานที่กางเต็นท์ได้ที่กรมป่าไม้ โทร. (๐๒) ๕๗๙-๕๗๓๔, ๕๗๙-๗๒๒๓ หรือที่อุทยานฯ โดยตรง โทร. (๐๕๕) ๕๐๙๗๓๔-๙ ทางอุทยานฯ มีบ้านพักสำหรับนักท่องเที่ยวทั้งหมด ๔ หลัง และค่ายพักแรมอีกหนึ่งหลัง

น้ำตกลานเกือกม้า

น้ำตกผาลาด

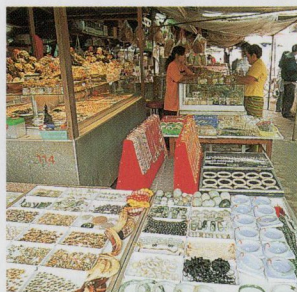

สัมผัสเมือง ชายแดนไทย-พม่า

- ๑ ตลาดริมเมย
- ๒ วัดไทยวัดนาราม
- ๓ วัดพระธาตุหินกัวยอดดินกัหรือเจดีย์หินพระอินทร์ชวน
- ๔ วัดชุมพลคีรี
- ๕ วัดมณีไพรสณฑ์
- ๖ น้ำตกแม่กาษา
- ๗ บ่อน้ำพุร้อนแม่กาษา
- ๘ วัดดอนแก้ว
- ๙ น้ำตกพาเจริญ

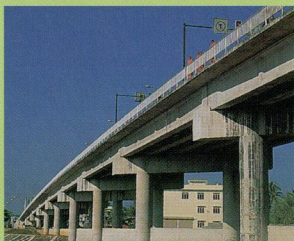

เนื่องจากอำเภอแม่สอดเป็นชายแดนระหว่างไทยกับพม่า กลุ่มชนทางฝั่งพม่า ทั้งชาวพม่า ชาวไทใหญ่ และมอญ จึงข้ามฝั่งมาติดต่อกับฝั่งไทยมาเนิ่นนาน ส่งผลให้ศิลปวัฒนธรรมในอำเภอแม่สอดมีแบบอย่างของพม่าไปด้วย ตลาดชายแดนที่อำเภอแม่สอดมีมูลค่าการนำเข้าและส่งออกปีหนึ่งนับพันล้านบาท

๑ ตลาดริมเมย
ริมฝั่งแม่น้ำเมยชายแดนไทยพม่าสุดถนนสาย ๑๐๕ ตาก-แม่สอด ห่างจากอำเภอแม่สอดไปทางทิศตะวันตก ประมาณ ๑๐ กิโลเมตรเป็นที่ตั้งของตลาดริมเมย ตลาดชายแดนที่มีมูลค่าการส่งออกนับเป็นพันล้านบาทต่อปี

เที่ยวพม่า

ใครอยากไปเที่ยวพม่าสามารถเดินหรือนั่งรถข้ามสะพานมิตรภาพไทย-พม่าซึ่งตั้งอยู่ที่ตลาดริมเมยไปเที่ยวอำเภอเมียวดีของพม่าได้ อาคารร้านค้าของฝั่งพม่ายังคงสภาพคล้ายบ้านเมือง

ของไทยเมื่อ ๓๐ ปีก่อน การไปเที่ยวฝั่งพม่ามีข้อควรระวังคือ หากจะนั่งสามล้อถีบควรตกลงราคาให้แน่นอนก่อน ผู้ที่ขับรถเข้าไปต้องขับชิดขวาและที่สำคญคือ จะต้องกลับมายังฝั่งไทยก่อน ๑๔.๐๐ น.

นักท่องเที่ยวสามารถเที่ยวฝั่งพม่าได้ในรัศมีประมาณ ๒-๓ กิโลเมตร ขั้นตอนการข้ามแดนมีรายละเอียดดังนี้ **ทำบัตรผ่านแดน** ใช้บัตรประชาชนติดต่อทำบัตรที่จุดทำบัตรผ่านแดน ซึ่งตั้งอยู่ในศูนย์การค้าแม่เมยซิตี้ ใกล้กับสะพานมิตรภาพไทย-พม่าค่าธรรมเนียมคนละ ๓๕ บาท รถยนต์ใช้คู่มือจดทะเบียนรถยนต์หรือสำเนา

เวลาทำการ ๐๘.๓๐-๑๖.๓๐ น.

ด่านตรวจคนเข้าเมืองชายอกในฝั่งไทย
ด่านเปิดตั้งแต่เวลา ๐๖.๐๐-๑๔.๐๐ น.

ด่านตรวจคนเข้าเมืองฝั่งพม่า เสียค่าธรรมเนียมคนละ ๑๐ บาท รถยนต์เสียค่าธรรมเนียมและค่าประกันภัยบุคคลที่ ๓ ตามกฎหมายของพม่า รถขนาดเล็ก ๕๐ บาท รถขนาดกลาง ๖๐ บาท รถขนาดใหญ่ ๗๐ บาท ค่าประกันภัยรถขนาดเล็ก ๒๕๐ บาท และรถขนาดใหญ่ ๖๐๐ บาท

หากมีข้อสงสัย สอบถามด่านตรวจคนเข้าเมือง อำเภอแม่สอดได้ที่ (๐๕๕) ๕๓๐-๓๖๖

๓ วัดไทยวัฒนาราม

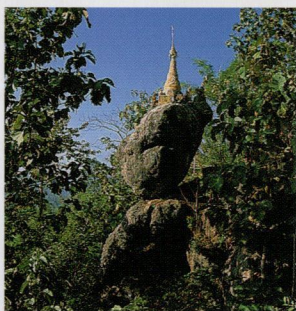
เป็นวัดในพระพุทธศาสนาิกายมหายานของชาวไทยใหญ่ สร้างขึ้นเมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๔๐๐ โดยนายมั่ง พ้อคำชาวไทใหญ่จากเมืองตองจีของพม่า

ศิลปะและสถาปัตยกรรมต่างๆ ของวัดนี้ล้วนได้รับอิทธิพลแบบไทใหญ่ อันวิจิตรทั้งสิ้น สิ่งแรกที่เห็นคือ ศาลาการเปรียญสองชั้นมีขนาดใหญ่มาก ด้านหน้าประดับด้วยปูนปั้นลายจำหลักไม้เสาชของศาลาประดับกระเบื้องมโหฬารปิดทองลายก้านขดฝังด้วยหยกโกลัสมิเกล็ดมีเจดีย์โกนาวินเป็นเจดีย์มอญทรงเครื่องสามฉัตรและพระวิหารมหายานี่ซึ่งสร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๐ ลักษณะคล้ายพระราชวังของกษัตริย์พม่าหลังคาซ้อนลดหลั่นเจ็ดชั้น ขึ้นบนลวดประดับด้วยฉัตรสีทอง ภายในวิหารประดิษฐานพระพุทธรูปมหายานี่เป็นพระพุทธรูปทองสัมฤทธิ์ปางมารวิชัย สูง ๗ ศอก กว้าง ๗ ศอก พระพุทธรูปมหายานี่พระอธิการบัณฑิต (พระอุปัชฌาย์) เจ้าอาวาสองค์ปัจจุบันเห็นว่าชาวไทยส่วนใหญ่คงไม่มีโอกาสไปสักการบูชาพระพุทธรูปมหายานี่องค์จริงที่เมืองมณฑลปะเตพม่าได้ จึงให้ช่างชาวพม่าจำลองขึ้นแล้วอัญเชิญมาดำนหลังศาลาการเปรียญเป็นที่ประดิษฐานพระนอนขนาดใหญ่ยาวถึง

เจดีย์โกนาวิน

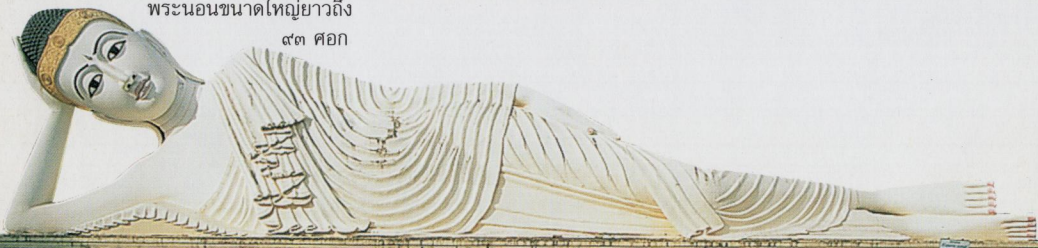
พระพุทธรูปมหายานี่

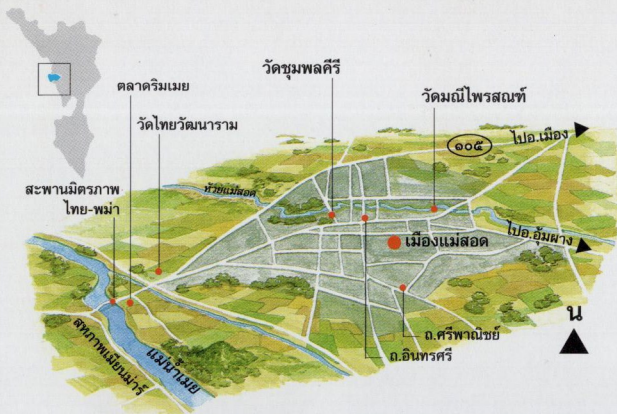
๓ วัดพระธาตุหินกั้วค้อยดินกั้วหรือเจดีย์หินพระอินทร์แขวน

จากวัดไทยวัฒนารามเลี้ยวขวาไปประมาณ ๒ กิโลเมตร จะพบทางแยกซึ่งเป็นที่ตั้งด่านตรวจของหมู่บ้านป้องกันตนเองไปทางขวามือตรงไปอีกประมาณ ๔ กิโลเมตร จะพบทางเข้าวัดพระธาตุหินกั้ว ตั้งอยู่ตรงเชิงค้อยดินกั้ว การขึ้นไปนมัสการพระธาตุ ต้องเดินขึ้นบันได ๔๐๓ ขั้น พระธาตุค้อยดินกั้วเป็นเจดีย์ทรงมอญขนาดเล็ก สูงประมาณ ๐.๕ เมตร ประดิษฐานอยู่บนก้อนหินใหญ่ที่มีฐานเล็กมาก เรียกว่า "หินกั้ว" องค์พระธาตุได้รับอิทธิพลจากพม่า เป็นสิ่งที่มีฉัตรที่สวยงามวิจิตร รอบๆ มีปูนปั้นรูปสิงห์และเทวดา พระธาตุหินกั้วค้อยดินกั้วเป็นที่เคารพสักการะของชาวไทยใหญ่อาศัยอยู่ในอำเภอแม่สอดและชาวพม่ามาก ช่วงเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี จะมีเทศกาลนมัสการพระธาตุหินกั้ว

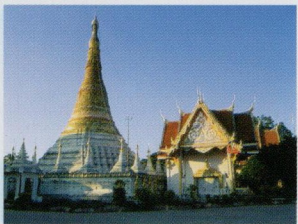
หากยังไม่เหน็ดเหนื่อยเดินขึ้นบันไดต่อไปอีก ๒๔๓ ขั้น ก็จะถึงถ้ำผ่องถ้ำกลอง ชื่อถ้ำมีที่มาจากเมื่อโยนหินลงไปถ้ำหินจะกระทบกับผ่นถ้ำเป็นทอดๆ คล้ายเสียงฆ้องเสียงกลอง นอกจากนี้บริเวณยอดค้อยดินกั้วเป็นที่ประดิษฐานรอยพระพุทธรูปจำลองและมีถ้ำอยู่อีกหลายถ้ำ

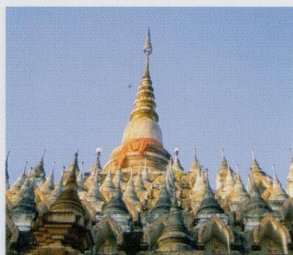

อำเภอแมสออด เป็นอำเภอที่มีอายุยาวนานกว่า ๑๐๐ ปี แม้จะเหลือบ้านเรือนเก่าๆ อยู่ไม่กี่หลัง แต่ก็ยังแสดงถึงศิลปวัฒนธรรมและวิถีชีวิตได้อย่างดี และที่ตลาดสด มีอาหารพื้นเมืองพม่าให้เลือกชิมมากมาย

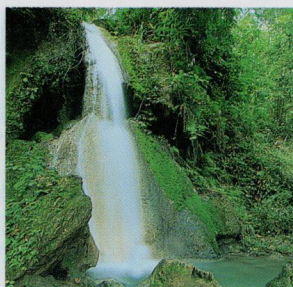
๕ วัดขุมพลศิรี

เป็นวัดเก่าแก่ที่สร้างขึ้นตั้งแต่เมื่อ ปี พ.ศ. ๒๓๑๔ เดิมชื่อวัดกลาง มีเจดีย์สีทององค์ใหญ่จำลองมาจากเจดีย์เขาคาของพม่า ภายในองค์พระธาตุบรรจุคัมภีร์และพระพุทธรูป เจดีย์รายรอบด้วยเจดีย์บริวาร ๒๐ องค์ ภายในวัดยังมีสิ่งน่าชมอีกสิ่งหนึ่งคือ กลองโบราณ ซึ่งมีอายุกว่า ๒๐๐ ปี หากต้องการชมควรสอบถามจาก พระสงฆ์

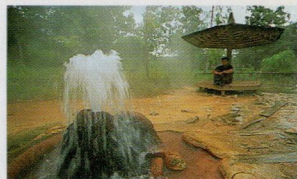
๖ วัดมณีไพรสณฑ์

เป็นวัดเก่าแก่สร้างขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๓๒๔ สถาปัตยกรรมที่น่าสนใจคือ เจดีย์วิหารล้อมพุทธเจดีย์นี้เป็นทั้งวิหารและองค์เจดีย์ในอาคารเดียวกัน บนองค์เจดีย์มีเจดีย์องค์เล็กๆ ล้อมรอบอยู่ ๒๓๓ องค์ และแต่ละช่องของเจดีย์องค์เล็กมีพระพุทธรูปบรรจุอยู่จำนวนถึง ๕๑๐,๒๓๔ องค์ ด้านหลังวัดมีบริการอบสมุนไพรแบบโบราณทุกวัน ตั้งแต่เวลา ๑๕.๐๐-๑๙.๐๐ น.

๗ น้ำตกแม่ภาษา

อยู่ที่บ้านแม่ภาษา เป็นน้ำตกขนาดเล็กที่มีน้ำเฉพาะในฤดูฝนเท่านั้น มีสามชั้นชั้นที่ ๒ เป็นชั้นที่สวยงามที่สุด

๗ บ่อน้ำพุร้อนแม่ภาษา

อยู่เลยบ้านแม่ภาษาไปประมาณ ๒ กิโลเมตร เป็นบ่อน้ำพุร้อนที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ในบริเวณบ่อน้ำพุร้อนมีศาลาพักผ่อน ห้องน้ำและร้านอาหารไว้สำหรับบริการนักท่องเที่ยว

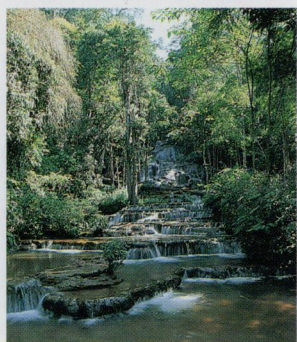

๘ วัดดอนแก้ว

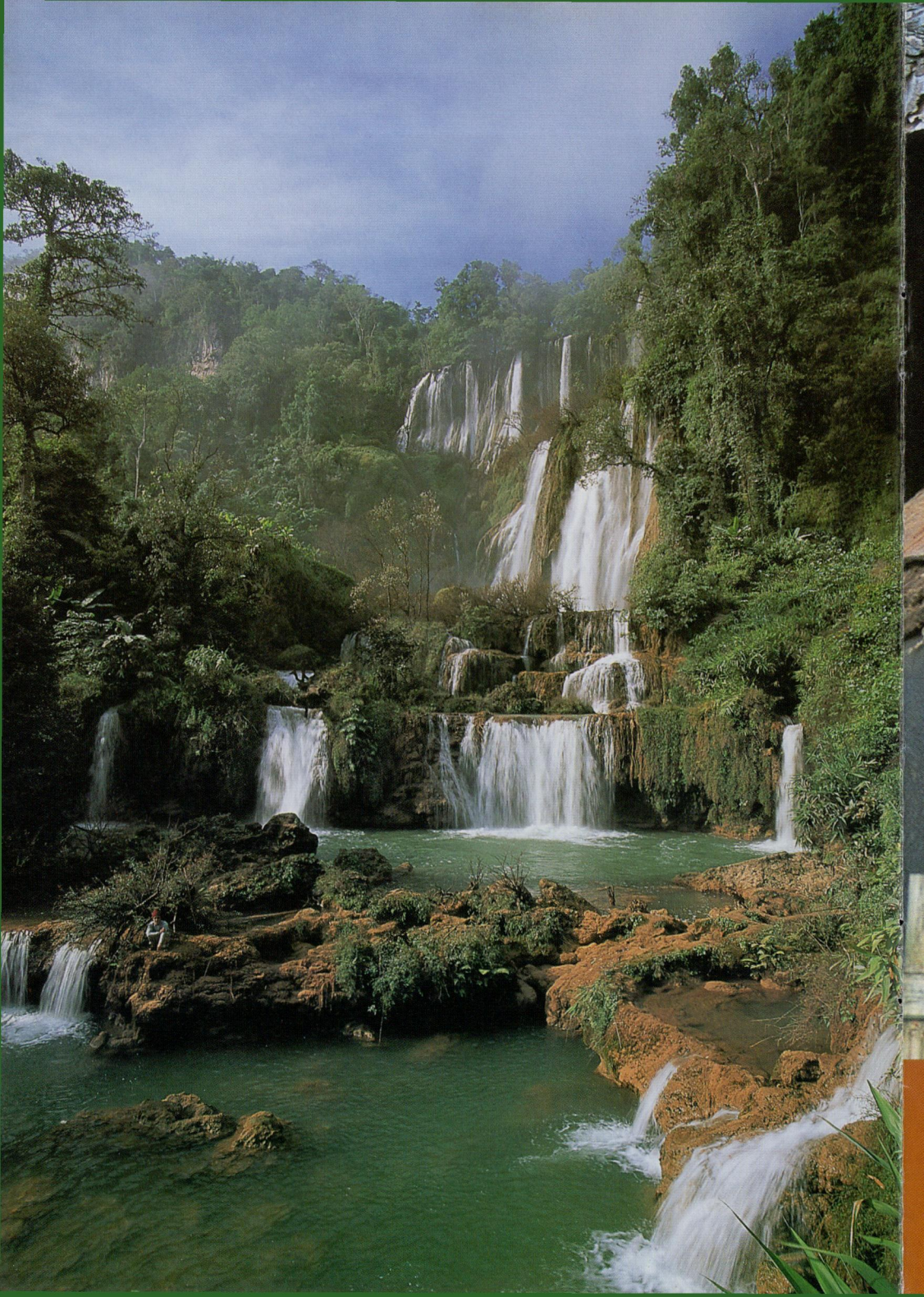
อยู่ในตัวอำเภอแม่ระมาด วัดดอนแก้วเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปปางมารวิชัย ที่แกะสลักจากหินอ่อนได้อ่อนช้อยงดงามโดยช่างชาวพม่า เป็นพระประธานองค์เดียวในประเทศไทยที่แกะสลักจากหินอ่อน ในโลกมีพระพุทธรูปหินอ่อนแบบเดียวกันน้อยๆ เพียง ๓ องค์ ประดิษฐานอยู่ที่วัดดอนแก้ว อินเดีย และปากีสถานแห่งละหนึ่งองค์

๙ น้ำตกพาเจริญ

หรือน้ำตกริมเกล้า ๙๗ ชั้น อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติน้ำตกพาเจริญ เป็นน้ำตกที่สวยงามแห่งหนึ่ง สูงประมาณ ๕๐ เมตร สายน้ำไหลลดหลั่นกันลงมาผ่านแอ่งน้ำเหมือนขั้นบันได นับรวมได้ ๙๗ ชั้น บริเวณน้ำตกมีศาลาพักผ่อนร้านอาหาร สถานที่กางเต็นท์ไว้บริการ

อลังการ ธรรมชาติ

อุมพางเป็นอำเภอที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย มีเนื้อที่ประมาณ ๒,๗๐๓,๓๖๒ ไร่ ร้อยละ ๙๗ เป็นพื้นที่ป่าเขา ในอดีตเป็นอำเภอที่ทุรกันดารที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศ แม้ในปัจจุบันการคมนาคมจะสะดวกกว่าในอดีตมาก แต่การเดินทางบนเส้นทางสาย ๑๐๙๐ ระหว่างอำเภอแม่สอดไปจนถึงอำเภออุมพางก็จัดว่าลำบากพอสมควร เพราะจากระยะทางทั้งหมด ๑๖๔ กิโลเมตร มีช่วงที่เป็นเส้นทางขึ้นเขาตกเขี่ยวประมาณ ๔๔ กิโลเมตร ช่วงที่อยู่บนเขานี้มีผู้ขนานนามว่าเป็นเส้นทางสาย “กระเหี่ยวลอยฟ้า” หรือถนนลอยฟ้าด้วยเหตุที่เส้นทางสายนี้เป็นถนนลาดยางแคบค้อยๆ ไตรระดับเรียบภูเขาผ่านหุบเหวลึก ขึ้นไปจนสูงกว่าระดับน้ำทะเลมากกว่า ๑,๐๐๐ เมตร เส้นทางนี้ถ้าไม่

- ๑ น้ำตกทีลอซู
- ๒ น้ำตกทีลอเล
- ๓ บ้านโบราณ
- ๔ ถ้ำตะโคบี
- ๕ ดอยหัวหมด
- ๖ หมู่บ้านปะละทะ
- ๗ หมู่บ้านเซปละ
- ๘ หมู่บ้านโพธิ์

แวะเที่ยวที่ต่างๆ จะใช้เวลาจากแม่สอดถึงอุมพางประมาณ ๓-๔ ชั่วโมง

ความอุดมสมบูรณ์ของป่าและสัตว์ป่าในป่าอุมพางได้รับการคุ้มครอง โดยได้รับการประกาศเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอุมพางเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๐ มีเนื้อที่ทั้งหมด ๑,๕๗๒,๒๔๑ ไร่ มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง

๑ น้ำตกทีลอซู

กล่าวกันว่าความใฝ่ฝันของนักท่องเที่ยวผู้นิยมธรรมชาติคือ สักวันหนึ่งจะต้องมาชมความงามของน้ำตกทีลอซูให้ได้ เพราะเป็นน้ำตกที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศไทยและได้รับคำกล่าวขานว่าสวยงามที่สุดในเอเชียอาคเนย์

ทีลอซูมีความสวยงามทุกฤดู แต่ช่วงที่ยิ่งใหญ่และสวยงามที่สุดคือฤดูฝน โดยน้ำจะตกลงมาจากแนวหน้าผาหินปูนที่กว้างกว่า ๔๐๐ เมตร สูงประมาณ ๒๐๐ เมตร ลดหลั่นเป็นชั้นๆ ช่วงเวลาที่เหมาะแก่การชมน้ำตกคือช่วงเช้าเพราะช่วงบ่ายดวงอาทิตย์จะอ้อมไปหลังหน้าผา อาจ

ทอนความสวยงามของน้ำตก

ก่อนถึงน้ำตก เส้นทางเดินจากที่ทำการเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอุมพางระยะทางประมาณ ๑.๔ กิโลเมตร มีสิ่งน่าสนใจมากมาย ทั้งป่าไผ่และป่าเบญจพรรณที่ยังคงความอุดมสมบูรณ์ทางเขตรักษาพันธุ์ได้ทำป้ายสื่อความหมายธรรมชาติเป็นระยะๆ ให้นักท่องเที่ยวได้ศึกษาธรรมชาติไปด้วย

การมาเที่ยวต้องเตรียมตัวให้พร้อมเพราะที่เขตรักษาพันธุ์ไม่มีบ้านพักและร้านอาหาร มีเฉพาะสถานที่กางเต็นท์สามแห่งคือ ที่ทำการเขตรักษาพันธุ์และท่าทราย

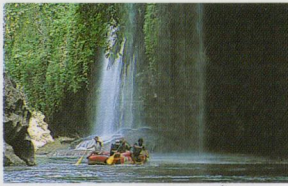
ช่วงระหว่างวันที่ ๑ มิถุนายน ถึง ๓๐ พฤศจิกายน ซึ่งอยู่ในช่วงฤดูฝนทางเขตรักษาพันธุ์จะปิดเส้นทางรถยนต์เนื่องจากทางจะเป็นโคลนลื่นมาก ส่วนระหว่างวันที่ ๑ ธันวาคม ถึง ๓๐ พฤษภาคม ถนนที่เข้าสู่ที่ทำการเขตรักษาพันธุ์จะเปิดให้รถยนต์วิ่งได้ ซึ่งควรเป็นรถกระบะหรือรถขับเคลื่อนสี่ล้อ เพราะทางจะเต็มไปด้วยร่องและหลุมลึก ช่วงนี้การใช้บริการของบริษัททัวร์ในอำเภออุมพาง จะสะดวกที่สุด

๕ ล่องแก่งสู่น้ำตกทีลอเล

เหมาะสำหรับผู้ที่ชอบการผจญภัยในลำน้ำ และมีร่างกายแข็งแรง แก่งในลำน้ำแม่กลองช่วงนี้มีความยากอยู่ในระดับ ๔-๕ แต่ไม่อันตรายเกินไป เส้นทางเริ่มต้นที่หมู่บ้านปะละทะ รวมระยะทางประมาณ ๔๐ กิโลเมตร ใช้เวลาประมาณ ๖-๗ ชั่วโมง

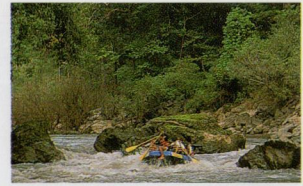
ขากลับ จะเดินป่าหรือขึ้นช้างมาก็หมู่บ้านปะละทะ ผ่านป่าดงดิบสมบูรณ์ น้ำตก ห้วย รวมกว่า ๓๐ กิโลเมตร หรือเลือกเส้นทางที่ผ่านหมู่บ้านเขปละ เพื่อแวะน้ำตกหรืออาจพักค้างแรมกลางป่าที่ห้วยกะซอจได้ ถ้าเดินทางรวดเร็วใช้เวลาประมาณ ๔-๖ ชั่วโมง ไม่รวมเวลาพัก สนใจล่องแก่ง ติดต่อบริษัททัวร์ในอุ้มผางหรือที่ชมรมส่งเสริมการท่องเที่ยวและอนุรักษ์อุ้มผาง โทร. (๐๕๕) ๕๖๑๓๓๔

น้ำตกทีลอเล

แก่งสำคัญของเส้นทางสู่ทีลอเล

แก่งเลเกติ เป็นแก่งขนาดใหญ่ แบ่งออกเป็น ๓ ช่วง แก่งที่ยากมากจะเป็นแก่งที่ ๒ เพราะน้ำเชี่ยว แก่งบันได ลักษณะของน้ำที่ลดหลั่นกัน จะเหมือนขั้นบันได แก่งหักคอกมีลักษณะเป็นคูกน้ำหักโค้ง มีความยากพอประมาณ แก่งคนมองอยู่ตรงผาคนมอง เป็นหน้าผาสองชั้น โอบขนานลำน้ำเป็นช่องแคบ ลำน้ำคดเคี้ยว เชี่ยวกรากและลาดเทลง

ล่องแก่งทีลอเล

คล้ายน้ำตก แบ่งออกเป็น ๓ ช่วง ช่วงสุดท้ายจะมีก้อนหินขนาดใหญ่ขวางอยู่ แก่งออกแตก เป็นแก่งสุดท้าย ก่อนที่จะพบกับความสวยงาม ธรรมชาติของน้ำตกทีลอเล ลำน้ำช่วงนี้แยกออกเป็น ๒ สาย เพราะมีหินก้อนใหญ่ขวางอยู่ตรงกลาง น้ำตกทีลอเล เป็นน้ำตกที่อยู่ในโตรกผาสายน้ำจะตกจากผาหินปูน เป็นผืนกว้าง ลงสู่หินก้อนใหญ่ กลางลำน้ำแม่กลอง

การเดินทางมาเที่ยวน้ำตกทีลอซุ

น้ำตกทีลอซุตั้งอยู่ในเขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่าอุ้มผาง การเข้าไปเที่ยวชมจะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ก่อน โดยต้องขอหนังสือ สป.๗ ซึ่งเป็นหนังสืออนุญาตเข้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอุ้มผางและเสียค่าบำรุงเส้นทางคนละ ๑๐ บาท ที่ชมรมส่งเสริมการท่องเที่ยวและอนุรักษ์อุ้มผาง โทร. (๐๕๕) ๕๖๑๓๓๔ และศูนย์บริการนักท่องเที่ยว สก.อ. อุ้มผาง

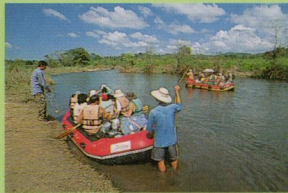
ระเบียบของการเข้าไปเที่ยวชมคือห้ามเดินทางเข้าออกเขตฯ ระหว่างเวลา ๐๔.๓๐ - ๐๖.๐๐ น. เมื่อเดินทางเข้าไปยังต้นน้ำตกแล้วจะต้องออกมาก่อน ๐๗.๐๐ น. ห้ามนำอาหารเข้าไปรับประทานบริเวณต้นน้ำตกและงัดน้ำลิ่งที่จะทำให้เกิดขยะที่ย่อยสลายได้ยาก เช่น ขวดน้ำ พลาสติกเข้ามาในเขตฯ

กิจกรรมพิเศษในเขตฯ อุ้มผาง

ล่องเรือชมลำน้ำแม่กลอง

นอกจากการนั่งรถเข้ามายังที่ทำการเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอุ้มผางแล้ว การล่องเรือยังก็เป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่นำเพลิดเพลิน

เพลินไม่น้อยการเดินทางด้วยเส้นทางนี้จะได้สัมผัสกับธรรมชาติสองฝั่งน้ำที่เป็นป่าไผ่และป่าดงดิบเขียวครึ้มมีต้นไม้ใหญ่ เช่น กระตัก ไทร ฯลฯ ก่อนจะนั่งรถ (ในช่วงฤดูแล้ง) หรือเดินป่าหรือนั่งช้าง (ในช่วงฤดูฝน) ต่อไปถึงน้ำตกทีลอซุ

สิ่งที่น่าสนใจในเส้นทางล่องเรือสู่

อุ้มผาง-ท่าทราย

ผาโหว่ หน้าผาสองชั้น เป็นปากถ้ำอีก

ด้านหนึ่งของถ้ำตะโคะบี

น้ำตกทีลอจ่อ หรือน้ำตกสายฝน เป็นหน้าผาหินปูนสูงชันมีหินย้อยลงมา โดยมีธารน้ำไหลแตกกระเซ็นลงมาตามหน้าผาหินย้อยเป็นละอองฝอยเล็กๆ คล้ายม่านน้ำท่ามกลางป่าดิบ มีเสียงเพิน มอส และตะไคร้ ปกคลุมตามก้อนหิน และริมฝั่ง

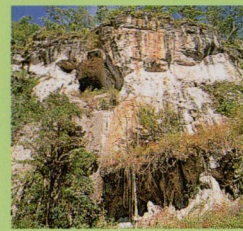
น้ำตกสายรุ้ง อยู่ไม่ไกลจากน้ำตกทีลอจ่อ ลักษณะคล้ายน้ำตกทีลอจ่อ แต่เล็กกว่า บางคนเรียกว่า "ทีลอจ่อเล็ก" เล็กน้อย

บ่อน้ำร้อนธารน้ำอุ่นสายเล็กๆ มีหน้าผาขนาดเล็กกั้นไว้เป็นอ่างน้ำลงแช่เล่นได้ แก่งตะโคะบี เป็นแก่งแรกที่มีลูกคลื่นเล็กน้อย

ผาตั้ง เป็นหน้าผาสองชั้นในอดีตมีผิงมาทำรังเป็นจำนวนมาก

น้ำตกทีลอจ่อ

ผาโหว่

ผาเลือด เป็นหน้าผาสีแดงเหมือนอาบด้วยเลือด ติดต่อกันเป็นแนวยาวหลายร้อยเมตร สันนิษฐานว่าเกิดจากรေธาตุบางอย่างในธรรมชาติที่ละลายมากับน้ำ จนทำให้เกิดเป็นสีแดงคล้ายสนิมเหล็ก

ผาบ่อง เป็นหน้าผามีช่องอยู่ตรงกลางลักษณะเป็นรูโหว่ใหญ่

ท่าทราย มีหาดทรายขาว เป็นท่าเรือตามธรรมชาติ

สำหรับขากลับถ้ามาลงเรือยาวไป "สบแม่ละมุ้ง" เพื่อนั่งรถกลับเข้าอำเภออุ้มผางจะผ่าน "แก่งมอแกล่ได้" ซึ่งมีก้อนหินใหญ่ขวางกลางลำน้ำ แก่งใหญ่กว่า แก่งตะโคะบี แต่ถ้าล่องตามห้วยแม่กลองลงไปอีกจะถึงหมู่บ้านปะละทะ

สถานที่ท่องเที่ยวในอำเภออุ้มผาง

๓ บ้านโบราณ

อุ้มผางมีบ้านโบราณที่เปิดให้พักแบบโฮมสเตย์อยู่ ๑๐ หลัง เจ้าบ้านมีอัธยาศัยดีและพร้อมจะต้อนรับผู้มาเยือนด้วยความอบอุ่น สนใจจะเข้าพักติดต่อที่ชมรมท่องเที่ยวและอนุรักษ์อุ้มผาง

๔ ถ้ำตะโคะบี

ตะโคะบีเป็นภาษากะเหรี่ยง แปลว่ามะม่วงแบน เป็นถ้ำขนาดใหญ่ มีความลึกประมาณ ๗ กิโลเมตร ใช้เวลาเดินประมาณ ๖ ชั่วโมง ภายในมีหินงอกหินย้อยสวยงามสามารถเดินชมได้สะดวก และไม่มีกลิ่นอับแต่มีกลิ่นหวนนำไฟฉายติดตัวมาด้วย

๕ คอยหัวหมด

เป็นภูเขาที่เป็นแนวยาวหลายลูกติดต่อกัน บนภูเขามีแต่ต้นหญ้าและไม่พบเตี้ยๆ ขึ้นสลับกับโขดหินคล้ายพรมสีเขียว ฤดูฝนจะแซมด้วยดอกเทียนดอย ฤดูร้อนแล้วจะพากันออกดอกสะพรั่ง ยอดดอยเป็นจุดชมพระอาทิตย์ขึ้นและทะเลหมอกในยามเช้า และพระอาทิตย์ตกในยามเย็น รวมถึงทิวทัศน์ของทิวเขาถนนธงชัยและตัวอำเภออุ้มผาง

๖ หมู่บ้านปะละทะ

ชาวกระเหรี่ยงในหมู่บ้านนี้กว่าครึ่งหนึ่งสามารถพูดและเข้าใจภาษาไทย ผู้มาเที่ยวอาจพักค้างแรมกับชาวบ้านหรือเช่า "ปะละทะเฮ้าส์" ซึ่งเป็นมังกะโลไม้ไผ่ริมแม่น้ำแม่กลองราคาคืนละ ๕๐ บาท

๗ หมู่บ้านเขปละ

เป็นหมู่บ้านกะเหรี่ยงที่มีทุ่งนาติดแนวป่าใหญ่ ผู้ชายชาวเขปละจะเลี้ยงช้างและทำไร่ทำนา ส่วนผู้หญิงทอผ้า และทอผ้าอยู่กับบ้าน ไม่ไกลจากหมู่บ้านนัก ยังเป็นที่ตั้งของน้ำตกเขปละที่มีความสวยงามตามธรรมชาติล้อมรอบด้วยป่าไฟ และไม้نانาพรรณ

๘ หมู่บ้านที่โพจิ

ที่โพจิแปลว่า ห้วยนาน้อย เนื่องจากทางรถยนต์สู่หมู่บ้านนั้นจะใช้ได้ก็เพียงช่วงฤดูแล้ง ส่วนฤดูฝนจะต้องนั่งช้างหรือเดินป่าเข้ามาจากบ้านกะเหรี่ยงโซะทะ สบายบ้านเรือนและวิถีชีวิตของชาวกระเหรี่ยงที่นี่ยังคงเรียบง่ายตามแบบดั้งเดิม

ชาวบ้านส่วนใหญ่ปลูกข้าว ข้าวโพด ถั่ว และพริก นอกจากนี้ก็มีทอผ้าและเลี้ยงช้าง

ตัวอย่างโปรแกรมท่องเที่ยว

โปรแกรมที่ ๑ อำเภอเมืองตาก-บ้านตาก-สามเงา

วันที่ ๑ ช่วงเช้า นมัสการศาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช เดินเที่ยวตรอกบ้านจีน วัดสี่ตลาราม และวัดโบสถ์มณีศรีบุญเรือง

ช่วงบ่าย ชมพิพิธภัณฑ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น แล้วเข้าอุทยานแห่งชาติตากสินมหาราช ชมต้นกระบากใหญ่ ชมทิวทัศน์ พักแรมที่อุทยานฯ

วันที่ ๒ ช่วงเช้า เที่ยวตลาดคอกมูเซอ แวะเล่นน้ำตกลานสาางที่อุทยานแห่งชาติลานสาาง

ช่วงบ่าย ไปบ้านตาก นมัสการพระบรมธาตุ เจดีย์ยุทธหัตถี ผาสสามเงา พักที่เขื่อนภูมิพล

วันที่ ๓ เช้า-บ่าย ชมเขื่อนภูมิพล ล่องเรือเที่ยวในทะเลสาบแม่งิง

โปรแกรมที่ ๒ แม่สอด - อุ้มผาง

วันที่ ๑ ช่วงเช้า จากแม่สอดเดินทางไปอำเภออุ้มผาง แวะเที่ยวน้ำตกพาเจริญ

ช่วงบ่าย ถึงอุ้มผาง เที่ยวถ้ำตะโคะบี ชมพระอาทิตย์ตกที่คอยหัวหมด

วันที่ ๒ ช่วงเช้า ชมพระอาทิตย์ขึ้นที่คอยหัวหมด ล่องแพไปน้ำตกทีลอซู

ช่วงบ่าย เดินทางเข้าที่พักแรมบริเวณที่ทำการเขตฯ

วันที่ ๓ ช่วงเช้า เที่ยวน้ำตกทีลอซู

ช่วงบ่าย เดินทางออกจากทีลอซูกลับเข้าอุ้มผาง

วันที่ ๔ ช่วงเช้า เดินทางกลับแม่สอด

ช่วงบ่าย ชมวัดชุมพลคีรีและวัดมณีไพรสณฑ์ เที่ยวตลาดริมเมยและวัดไทยวัฒนาราม

โปรแกรมที่ ๓ ทีลอซู - ทีลอเล

วันที่ ๑ ช่วงเช้า จากแม่สอด เดินทางไปอำเภออุ้มผาง

ช่วงบ่าย ล่องแก่งไปท่าทราย นั่งรถเข้าที่พักแรมของน้ำตกทีลอซู บริเวณที่ทำการเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอุ้มผาง

วันที่ ๒ ช่วงเช้า เที่ยวน้ำตกทีลอซู ออกจากทีลอซู ไปท่าทราย

ช่วงบ่าย ล่องแพมาพักที่หมู่บ้านปะละทะ

วันที่ ๓ เช้า-บ่าย ล่องแก่งจากหมู่บ้านปะละทะไปน้ำตกทีลอเล พักค้างแรมในป่า

วันที่ ๔ เช้า-บ่าย เดินป่าหรือนั่งช้างจากที่พักกลางป่ากลับหมู่บ้านปะละทะ กลับสู่อุ้มผาง

วันที่ ๕ ช่วงเช้า ชมทะเลหมอกที่คอยหัวหมด (เฉพาะฤดูหนาว) เดินทางกลับแม่สอด

ช่วงบ่าย แวะเที่ยวน้ำตกพาเจริญ ตลาดริมเมยและวัดไทยวัฒนาราม

ข้อมูลการเดินทาง

กรุงเทพฯ-แม่สอด

รถยนต์

จากกรุงเทพฯ ใช้ทางหลวงหมายเลข ๑ (พหลโยธิน) ผ่านวังลีด จังหวัดปทุมธานี เลี้ยวซ้ายเข้าทางหลวงหมายเลข ๓๒ ที่ อำเภอวังน้อย ผ่านจังหวัดอุทัยธานี สิงห์บุรี ชัยนาท อุทัยธานี และเข้าสู่ทางหลวงหมายเลข ๑ อีกครั้งที่จังหวัดนครสวรรค์ผ่านกำแพงเพชรเข้าสู่จังหวัดตาก

อำเภอเมือง และ อำเภอแม่สอด

รถสองแถว

รถสองแถว จากอำเภอแม่สอดไปอำเภอพบพระ ทุก ๓๐ นาที ตั้งแต่เวลา ๐๖.๐๐-๑๕.๐๐ น. ไปอู่หม่างทุก ๑ ชั่วโมง ตั้งแต่เวลา ๐๗.๐๐-๑๕.๐๐ น. ไปแม่ระมาด ทุก ๓๐ นาที ตั้งแต่เวลา ๐๕.๐๐-๑๖.๐๐ น. ไปท่าสองยาง ทุก ๑ ชั่วโมง ตั้งแต่เวลา ๐๖.๐๐-๑๖.๐๐ น.

รถตู้ จากอำเภอเมืองไปอำเภอแม่สอด ทุก ๓๐ นาที ตั้งแต่เวลา ๐๖.๐๐-๒๐.๐๐ น.

รถบัสเขียว จากอำเภอเมืองไปอำเภอแม่สอด เวลา ๐๗.๓๐ น.

รถบัสเล็ก จากอำเภอเมือง ไปบ้านตาก ทุก ๓๐ นาที ตั้งแต่เวลา ๐๖.๐๐-๑๕.๐๐ น.

หมายเลขโทรศัพท์ รหัสทางไกล (๐๕๕)

สถานีตำรวจ

- ตำรวจทางหลวง จังหวัดตาก ๕๐๓๕๔๐
- ตำรวจทางหลวง อำเภอแม่สอด ๕๐๓๒๒๒
- ตำรวจท่องเที่ยว อำเภอแม่สอด ๕๐๓๕๖๐
- ส.ก.ย. เมืองตาก ๕๐๓๕๕๓
- ส.ก.ย. ท่าสองยาง ๕๕๙๙๐๓
- ส.ก.ย. บ้านตาก ๕๕๙๙๐๖
- ส.ก.ย. พบพระ ๕๕๙๙๐๔
- ส.ก.ย. แม่ระมาด ๕๕๐๑๒๒
- ส.ก.ย. แม่สอด ๕๕๐๑๒๒
- ส.ก.ย. สามเงา ๕๕๙๙๐๓
- ส.ก.ย. อู่หม่าง ๕๖๐๑๒๒

โรงพยาบาล

- สมเด็จพระเจ้าตากสินฯ ๕๐๐๑๒๕-๕, ๕๐๓๕๕๓
- ท่าสองยาง ๕๕๕๐๒๒
- บ้านตาก ๕๕๐๑๒๒
- พบพระ ๕๖๐๑๒๒
- แม่ระมาด ๕๕๐๑๒๒
- แม่สอด ๕๕๐๑๒๒
- สามเงา ๕๕๙๙๐๓
- อู่หม่าง ๕๖๐๑๒๒

สถานที่พัก

- อำเภอเมือง**
- พนาสันติ ๐๖๒๒ ถนนพหลโยธิน ตำบลน้ำร้อน
- แม่อิม ๒๓๐/๒-๓ ถนนมหาดไทยบำรุง ๕๐๓๕๐๗
- แม่อิมการิเด็นท์ รีสอร์ท ๐๐๙/๔ ตำบลหนองบัวใต้ ๕๐๓๕๐๗
- ไม้งาม รีสอร์ท ๓๗/๑๐ ถนนพหลโยธิน ๕๐๓๕๐๗
- เวียงตาก ๒ ๒๓๖ ถนนจอมพล ๕๐๓๕๐๗-๕, ๕๐๓๕๐๖
- อุทยานน้ำตกลานสาง บ้านสางสา ตำบลแม่ท้อ ติดต่อกรมป่าไม้ กรุงเทพฯ ๕๗๙-๕๗๓๕, ๕๗๙-๗๓๒๓
- อำเภอแม่สอด**
- เขื่อนศรีนครินทร์ ๐๐๐ ถนนสายเอเชีย ๕๒๒๖๐๐-๕, (๐๒) ๕๕๐-๑๒๓๕ ต่อ ๕๕๕๕
- เพ็ชร ๕๕๕ ถนนอินทรี ๕๐๓๒๒๓, ๕๕๕๐๑๕
- แม่เมย ๕๒๐ ถนนอินทรีศรี ตำบลแม่สอด ๕๒๐๑๒๕
- ลดาวัลย์การิเด็นท์ ถนนสายแม่สอด-พบพระ กิโลเมตรที่ ๓๓ ตำบลแม่สอด ๕๕๕๗๒๖
- วัดนาวิลเจียร รีสอร์ท ๓๓๓ หมู่ ๒ ตำบลพระธาตุผาแดง ๕๒๒๓๐๕, ๕๒๓๕๖๕-๗๐
- สยาม ๑๕๕ ถนนประสาธน์ ๕๒๐๑๗๖, ๕๒๐๑๗๖
- สราภรณ์การิเด็นท์ รีสอร์ท ๒๙ หมู่ ๒ บ้านห้วยหินฝน ตำบลแม่ปะ ๕๕๕๐๒๗-๕

กรุงเทพฯ-แม่สอด

มิตรโดย

บริการทุกวัน ตลอดเส้นทาง กรุงเทพฯ-ตาก, กรุงเทพฯ-แม่สอด และกรุงเทพฯ-เชียงใหม่ สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่บริษัทขนส่ง จำกัด โทร. (๐๒) ๕๓๖-๖๖๖๕ สถานีขนส่งจังหวัดตาก โทร. (๐๕๕) ๕๐๐๕๗, ๕๐๐๓๕๐ บริษัท พันจิตต์ทัวร์ โทร. (๐๒) ๒๗๒-๐๐๕๓, ๒๗๒-๐๐๕๖, ๕๓๖-๓๒๐๐-๓ และบริษัทเชิดชัยทัวร์ โทร. (๐๒) ๕๓๖-๐๐๕๕-๕

กรุงเทพฯ-แม่สอด-เชียงใหม่

บริษัท

การบินไทย จำกัด มีเที่ยวบิน กรุงเทพฯ-แม่สอด-เชียงใหม่ เฉพาะวันจันทร์ อังคาร พฤหัสบดี และวันเสาร์ สอบถามรายละเอียดได้ที่บริษัทการบินไทย จำกัด โทร. (๐๒) ๒๕๖-๐๖๐๖-๗๐ ต่อ ๑๕๖๖

ร้านอาหาร

- อำเภอเมือง**
- เกรนทอง ๕๐๔/๑ ถนนตากสิน ตำบลหนองหลวง ๕๐๓๕๒๒
- ครัวเกษตร ๒๐๔ ถนนพหลโยธิน ตำบลน้ำร้อน ๕๕๕๐๕๕
- เฉลิมมิตร (ริมถนนสายริมแม่น้ำปิง) ๑๕๖ ถนนโพธิ์ชนะ ตำบลระแหง ๕๐๖๖๙๐
- ชิดชล ๒๓๖/๑๖ ถนนจอมพล (เชิงสะพานกิตติขจร) ตำบลเชียงเงิน ๕๐๓๕๖๖
- บ้านดินหว่า ๐๗๙/๑๒ ถนนตากสิน ๕๐๖๖๑๕
- สิบสองปันนา ๔/๑๖ ถนนเทศบาล ๗ ตำบลระแหง ๕๐๓๕๐๙
- อิม ๒๔๔/๒ ถนนพหลโยธิน ๕๐๓๕๓๐
- อำเภอแม่สอด**
- กวางตุ้ง ๒/๑ รอยศรพิธานิช ๕๒๒๓๐๐
- โกซาง ๑/๑๙ ถนนสายเอเชีย ตำบลแม่สอด ๕๒๓๕๕๕
- บ้านเฮา ๑๕๙ ถนนสายแม่สอด-แม่ระมาด ตำบลแม่ปะ ๕๒๓๕๕๕, ๕๕๕๕๕๕
- อำเภออู่หม่าง**
- คุณต้อม ๑๕๐/๑ ถนนประเวศไพรวัลย์ ๕๖๐๑๐๗
- บึงกุ่ม ๒๒๙/๑ หมู่ ๑ ตำบลอู่หม่าง ๕๖๐๑๐๗
- ภูตอย ๒๕๙/๑ ถนนประเวศไพรวัลย์ ตำบลอู่หม่าง ๕๖๐๑๐๙

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

1012 อาคารเลอคอนคอร์ดี ถนนรัชดาภิเษก

หัวขวาง กรุงเทพฯ 10100

โทร. (๖๖๒) ๖๖๔-๐๒๒๒ (๔๐ เลขหมาย)

โทรสาร (๖๖๒) ๖๖๔-๐๒๒๐-๐

Internet : www.tat.or.th

E-mail Address : center@tat.or.th

สำนักงาน ททท. ในประเทศ

สำนักงาน ททท. ภาคเหนือ เขต ๑

(ภาคเหนือตอนบน)

๐๐๔/๑ ถนนเชียงใหม่-ลำพูน ตำบลวัดเกตุ

อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๐๐๐

โทร. (๐๕๓) ๒๕๖๐๐๑, ๒๕๖๐๐๓, ๒๕๖๐๐๔

โทรสาร (๐๕๓) ๒๕๖๐๐๕

พื้นที่ความรับผิดชอบ เชียงใหม่ ลำพูน

ลำปาง แม่ฮ่องสอน

สำนักงาน ททท. ภาคเหนือ เขต ๒

(ภาคเหนือตอนบน)

๔๔๔/๐๑ ถนนสิงห์ไคล อำเภอเมือง

จังหวัดเชียงราย ๕๗๐๐๐

โทร. (๐๕๓) ๗๐๗๔๓๓

โทรสาร (๐๕๓) ๗๐๗๔๓๔

พื้นที่ความรับผิดชอบ เชียงราย พะเยา

อุตรดิตถ์แพร่ น่าน

สำนักงาน ททท. ภาคเหนือ เขต ๓

(ภาคเหนือตอนล่าง)

๖๐๔/๗-๘ ศูนย์การค้าสุริยสิทธิ์

ถนนพหลโยธิน ตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง

จังหวัดพิจิตร ๖๕๐๐๐

โทร. (๐๕๕) ๒๕๒๗๔๓

โทรสาร (๐๕๕) ๒๕๒๗๔๒

พื้นที่ความรับผิดชอบ พิจิตร โขง

เพชรบูรณ์ สุโขทัย

สำนักงาน ททท. ภาคเหนือ เขต ๔

(ภาคเหนือตอนล่าง)

๐๙๓ ถนนตากสิน ตำบลหนองหลวง

อำเภอเมือง จังหวัดตาก ๖๓๐๐๐

โทร. (๐๕๕) ๕๑๔๕๑๐-๓

โทรสาร (๐๕๕) ๕๑๔๕๑๑

พื้นที่ความรับผิดชอบ ตาก พิจิตร กำแพงเพชร

สำนักงาน ททท. ภาคกลาง เขต ๑

(ภาคกลางฝั่งตะวันตก)

ถนนแสงชูโต ตำบลบ้านเหนือ

อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ๗๐๐๐๐

โทร. (๐๓๔) ๕๐๑๒๐๐

โทรสาร (๐๓๔) ๕๐๑๒๐๑

พื้นที่ความรับผิดชอบ กาญจนบุรี

นครปฐม สมุทรสาคร สมุทรสงคราม

สำนักงาน ททท. ภาคกลาง เขต ๒

(ภาคกลางฝั่งตะวันตก)

๕๐๐/๑๐ ถนนพระรามที่ ๖ อำเภอชะอำ

จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๐๒๐

โทร. (๐๓๒) ๔๗๐๐๔๕-๖

โทรสาร (๐๓๒) ๔๗๐๕๐๒

พื้นที่ความรับผิดชอบ เพชรบุรี ราชบุรี

ประจวบคีรีขันธ์

สำนักงาน ททท. ภาคกลาง เขต ๓

(ภาคกลางฝั่งตะวันออก)

๖๐๔ หมู่ ๖๐ ถนนพระตำหนัก อำเภอปางมะม่วง

เมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ๖๖๒๖๐

โทร. (๐๓๔) ๔๒๗๖๖๗, ๔๒๗๖๗๐

โทรสาร (๐๓๔) ๔๒๗๖๐๓

พื้นที่ความรับผิดชอบ ราชบุรี สมุทรปราการ

สำนักงาน ททท. ภาคกลาง เขต ๔

(ภาคกลางฝั่งตะวันออก)

๐๕๓/๔ ถนนสุขุมวิท ตำบลสะพาน

อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ๒๐๐๐๐

โทร. (๐๓๔) ๖๕๕๕๑๐-๐, ๖๖๕๕๔๕

โทรสาร (๐๓๔) ๖๕๕๕๔๒

พื้นที่ความรับผิดชอบ ระยอง จันทบุรี

สำนักงาน ททท. ภาคกลาง เขต ๕

(ภาคกลางฝั่งตะวันออก)

๖๐๐ หมู่ ๑ ถนนรัตตะเกษม ถนนตำบลแหลมมัย

อำเภอแหลมมัย จังหวัดตราด ๒๓๐๒๐

โทร. (๐๓๗) ๕๗๗๒๕๕, ๕๗๗๒๕๕, ๕๗๗๒๖๐

โทรสาร (๐๓๗) ๕๗๗๒๕๕

พื้นที่ความรับผิดชอบ ตราด และหมู่เกาะ

สำนักงาน ททท. ภาคกลาง เขต ๖

(ภาคกลางตอนบน)

๐๐๔/๒๒ หมู่ ๕ ตำบลพระคูขันธ์ อำเภอพระนครศรีอยุธยา

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

โทร. (๐๓๕) ๒๕๖๐๗๖-๗

โทรสาร (๐๓๕) ๒๕๖๐๗๖

พื้นที่ความรับผิดชอบ พระนครศรีอยุธยา สระบุรี

อ่างทอง สุพรรณบุรี ปทุมธานี และนนทบุรี

สำนักงาน ททท. ภาคกลาง เขต ๗

(ภาคกลางตอนบน)

ถนนรอบวัดพระธาตุ อำเภอเมือง

จังหวัดลพบุรี ๕๑๐๐๐

โทร. (๐๓๖) ๕๒๒๗๖๔-๕

โทรสาร (๐๓๖) ๕๒๒๗๖๕

พื้นที่ความรับผิดชอบ ลพบุรี นครสวรรค์

อุทัยธานี ชัยนาท สิงห์บุรี

สำนักงาน ททท. ภาคกลาง เขต ๘

(ภาคกลางตอนบน)

๐๔๒/๕ หมู่ ๑ ถนนสุวรรณศร ตำบลสทิงขันธ์

อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก ๒๖๐๐๐

โทร. (๐๓๗) ๓๒๒๕๒๒, ๓๒๒๕๒๔

โทรสาร (๐๓๗) ๓๒๒๕๒๕

พื้นที่ความรับผิดชอบ นครนายก

สระแก้ว ปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา

สำนักงาน ททท. ภาคตะวันออกเขตเหนือ

๒๐๐๒-๒๐๐๔ ถนนมิตรภาพ ตำบลในเือง

อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๐๐๐

โทร. (๐๔๔) ๒๐๓๐๓๐, ๒๐๓๐๓๖

โทรสาร (๐๔๔) ๒๐๓๐๓๗

พื้นที่ความรับผิดชอบ นครราชสีมา

บุรีรัมย์ สุรินทร์ ชัยภูมิ

สำนักงาน ททท. ภาคตะวันออก

เขตเหนือ เขต ๒

(ภาคตะวันออกเขตเหนือตอนล่าง)

๒๖๔/๑ ถนนเขื่อนธานี อำเภอเมือง

จังหวัดอุบลราชธานี ๓๕๐๐๐

โทร. (๐๔๒) ๒๔๓๗๗๗

โทรสาร (๐๔๒) ๒๔๓๗๗๐

พื้นที่ความรับผิดชอบ อุบลราชธานี

อำนาจเจริญ ศรีสะเกษ ยโสธร

สำนักงาน ททท. ภาคตะวันออกเขตเหนือ

เขต ๓ (ภาคตะวันออกเขตเหนือตอนบน)

๐๕/๕ ถนนประชาธิปไตย ตำบลในเือง

อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

โทร. (๐๔๓) ๒๔๔๔๔๔-๕

โทรสาร (๐๔๓) ๒๔๔๔๔๗

พื้นที่ความรับผิดชอบ ขอนแก่น ร้อยเอ็ด

มหาสารคาม กาฬสินธุ์

สำนักงาน ททท. ภาคตะวันออกเขตเหนือ

เขต ๔ (ภาคตะวันออกเขตเหนือตอนบน)

๐๔๔/๑ ถนนสุนทรวิจิตร ตำบลในเือง

อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ๔๕๐๐๐

โทร. (๐๔๒) ๕๑๔๔๕๐-๐

โทรสาร (๐๔๒) ๕๑๔๔๕๒

พื้นที่ความรับผิดชอบ นครพนม สกลนคร

มุกดาหาร

สำนักงาน ททท. ภาคตะวันออกเขตเหนือ

เขต ๕ (ภาคตะวันออกเขตเหนือตอนบน)

๐๖/๕ ถนนมุนษุณตรี ตำบลหมากแข้ง

อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ๕๐๐๐๐

โทร. (๐๔๒) ๕๒๕๐๖๐-๗

โทรสาร (๐๔๒) ๕๒๕๐๖๔

พื้นที่ความรับผิดชอบ อุดรธานี

หนองบัวลำภู หนองคาย เลย

สำนักงาน ททท. ภาคใต้ เขต ๑

(ภาคใต้ตอนล่าง)

๐/๐ ซอย ๒ นิพัทธ์อุทิศ ๓

อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ๙๐๐๐๐

โทร. (๐๙๕) ๒๓๐๐๕๕, ๒๓๔๕๐๔, ๒๓๔๗๔๗

โทรสาร (๐๙๕) ๒๓๔๕๔๖

พื้นที่ความรับผิดชอบ สงขลา สตูล

สำนักงาน ททท. ภาคใต้ เขต ๒

(ภาคใต้ตอนล่าง)

สนามหน้าเมือง ถนนราชดำเนิน อำเภอเมือง

จังหวัดนครศรีธรรมราช ๕๐๐๐๐

โทร. (๐๙๕) ๓๖๕๐๕๖-๖

โทรสาร (๐๙๕) ๓๖๕๐๕๗

พื้นที่ความรับผิดชอบ นครศรีธรรมราช

ตรัง พังงา

สำนักงาน ททท. ภาคใต้ เขต ๓

(ภาคใต้ตอนล่าง)

๐๐๒/๓ หมู่ ๒ ถนนราวีวาส-ตากใบ

ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง

จังหวัดนราธิวาส ๙๖๐๐๐

โทร. (๐๙๖) ๕๐๖๐๔๑, ๕๒๒๐๒๐, ๕๒๒๐๔๓

โทรสาร (๐๙๖) ๕๒๒๐๔๒

พื้นที่ความรับผิดชอบ นราธิวาส ยะลา

ปัตตานี

สำนักงาน ททท. ภาคใต้ เขต ๔

(ภาคใต้ตอนบน)

๗๓-๗๕ ถนนภูเก็ต อำเภอเมือง

จังหวัดภูเก็ต ๘๓๐๐๐

โทร. (๐๗๖) ๕๐๖๐๔๑, ๒๐๗๐๓๔, ๒๐๒๒๐๓

โทรสาร (๐๗๖) ๒๐๗๕๕๒

พื้นที่ความรับผิดชอบ ภูเก็ต พังงา กระบี่

สำนักงาน ททท. ภาคใต้ เขต ๕

(ภาคใต้ตอนบน)

๕ ถนนตลาดใหม่ บ้านดอน อำเภอเมือง

จังหวัดสุราษฎร์ธานี ๘๔๐๐๐

โทร. (๐๗๗) ๒๐๒๕๐๔, ๒๐๔๔๐๔-๕

โทรสาร (๐๗๗) ๒๐๒๕๐๕

พื้นที่ความรับผิดชอบ สุราษฎร์ธานี ภูเก็ต ระนอง

สำนักงาน ททท. ต่างประเทศ

สำนักงานกัวลาลัมเปอร์

Suite 22.01, 22nd Floor, Menara Lion, 165,

Jalan Ampang, 50450 Kuala Lumpur, MALAYSIA

Tel: (007 60) 3 216-23480

Fax: (007 60) 3 216-23486

E-mail Address: sawatd@po.jaring.my

สำนักงานสิงคโปร์

c/o Royal Thai Embassy, 370 Orchard Rd.,

Singapore 238870, SINGAPORE

Tel: (65) 235-7694, 235-7901, 735-0637

Fax: (65) 733-5653

E-mail Address: tatsn@box5.singnet.com.sg

สำนักงานฮ่องกง

401 Fairmont House, 8 Cotton Tree Drive,

Central, HONG KONG

Tel: (85 2) 2868-0732, 2868-0854

Fax: (85 2) 2868-4585

E-mail Address: tat.hk@hk.super.net

สำนักงานโตเกียว

Yurakucho Denki Bldg., South Tower 2nd

Yurakucho, Rm. 259, 1-7-1 Yurakucho,

Chiyoda-ku, Tokyo 100, JAPAN

Tel: (81 3) 3218-0337, 32180355, 3218-1077

Fax: (81 3) 3218-0655

E-mail Address: tattky@crisscross.com

สำนักงานโอซากา

Technole Yotsubashi Bldg., 3rd Floor, 1-6-8

Kitahorie, Nishi-ku, Osaka

550-0014, JAPAN

Tel: (81 6) 6543-6654, 6543-6655

Fax: (81 6) 6543-6660

E-mail Address: tatosa@ca.mbn.or.jp

สำนักงานฟูกูโอกะ

EL Gala Bldg., 6th Floor, 1-4-2 Tenjin,

Chuo-ku, Fukuoka 810-0001, JAPAN

Tel: (81 92) 725-8808 Fax: (81 92) 735-4434

E-mail Address: tatfuk@asahi-net.or.jp

สำนักงานเปียง

13th Floor, Boss T ower, No.111 Sung

Chiang Road, (Near Nanking East Road

Branch) TAIPEI 104

Tel: (886 2) 2502-1600 Fax: (886 2) 2502-1603

E-mail Address: tatppe@ms3.ninet.net

สำนักงานโบโด

Cono Daeyungk Center Building, Rm.

604, 6th Floor, 25-1, 5-1, Chungmu-ro,

Chung-ku, Seoul 100-706, KOREA

Tel: (82 2) 779-5417, 779-5418, 771-9650

Fax: (82 2) 779-5419

E-mail Address: tatsell@soback.kornet.nm.kr

สำนักงานซิดนีย์

2nd Floor, 75 Pitt Street, Sydney NSW

2000 AUSTRALIA

Tel: (61 2) 9247-7549 Fax: (61 2) 9251-2465

E-mail Address: tatpar@wanda.co.uk

สำนักงานลอนดอน

49 Albemarle Street, London W1X 3 FE,

ENGLAND, UK

Tel: (44207) 499-7679 Fax: (44207) 629-5519

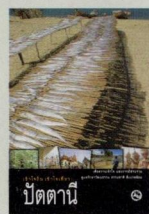
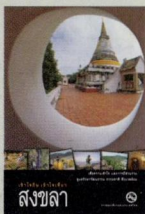
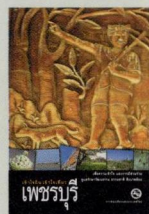
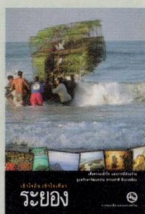
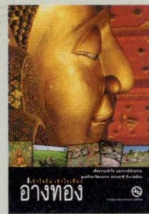
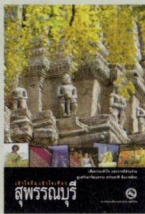
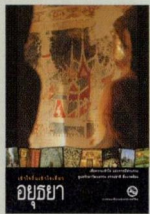
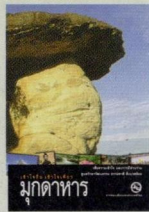
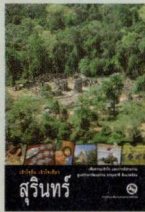
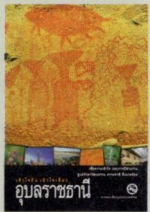
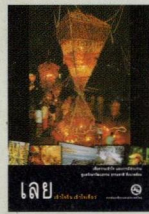
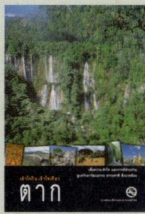
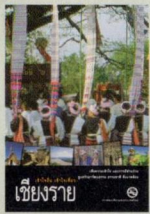
E-mail Address: info@tat-uk.demon.co.uk

สำนักงานแฟรงก์เฟิร์ต

Thalidisches Fremdenverkehrsamt

Bethmannstr.

เข้าใจถิ่น

พบความหลากหลายทาง
ธรรมชาติ จากชุมชนเขา
สู่โลกใต้ทะเลสีครามและ
ความหลากหลายทาง
วัฒนธรรมที่บอกเล่าผ่าน
เรื่องราวของเมือง ชีวิตผู้คน
เทศกาลประเพณีท้องถิ่น
จนถึงเรื่องของการกรกิน
ย่านตลาด จากเหนือสุด
แดนสยาม จนถึงถิ่นใต้
เมื่อใจเปิดรับสิ่งใหม่ๆ
คุณจะรู้ว่าเมืองไทยมีอะไร
ให้รู้จัก ให้ชื่นชมอีกมากมาย

เข้าใจเที่ยว

เพลินตา เพลินใจกับแหล่ง
ท่องเที่ยวที่จัดกลุ่ม
ตามความเชื่อมต่อของเส้นทาง
การเดินทางและคัสตร
เฉพาะสถานที่ท่องเที่ยวที่มี
ความโดดเด่นในด้านต่างๆ
ทั้งทางธรรมชาติ
ศิลปวัฒนธรรม พร้อมตัวอย่าง
กิจกรรม โปรแกรมการ
ท่องเที่ยวและข้อมูลที่สำคัญ
และจำเป็นสำหรับการเดินทาง

ISBN 974-7177-07-2

เข้าใจถิ่น เข้าใจเที่ยว
ตาก

25.00

ISBN: ๙๗๔-๗๑๐๗๗-๐๗-๒